ГЕТЬ з БОЛЬШЕВИЗМОМ

МІСЯЧНИК

1

РІК I.
1937
15. XII.

ГРУДЕНЬ

Через розвал большевицької імперії до державної самостійности!

Bolschewikur imperjalizmze gamardż-weba nischnaws chatchis tawisuptoba!

Bolszewik selteneti jogaligi ile kurtuliszgę kilu!

Праз развал бальшавіцкай імпэрыі да гаспадарствэннай незалежнасьці!

Bolschewistisen waltion hawittamisen kautta riippumattomuuteen!

Memleketin istiklali Bolşevik hükûmetinin tahribi vasitasiyle!

Medzamasnagán gajsrutjàn gordzan-mámpteb ī bedagán angachutjún!

Bolšewik ulusi ebdeküijer öberün ulus töredür jabumu!

Через розвал большевицкой імперіи к государственной независимости!

ERRATA:

На 2-ій сторінці в 4-ому рядку згори (шпальта зліва) видруковане: **поневолення,** має бути: **поневолених,** дальше після четвертого рядка помилково випущені ці слова: розвязкою большевицького питання є **боротьба за встановлення своїх держав через розвал московської імперії.** Іншого виходу для них немає. — **Большевизм такий, як він є,** це в першу чергу продукт москов—. Дальше на 7-ій сторінці в 19-ому рядку знизу (шпальта зправа) видруковане: **автономну,** має бути: **союзну.**

ЗМІСТ ч. 1.

ҐЕТЬ З БОЛЬШЕВИЗМОМ

ОРҐАН БОРОТЬБИ З БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ІМПЕРІЯЛІЗМОМ — ОРҐАН КООРДИНАЦІЇ ОДНОЇ СПІЛЬНОЇ ДУМКИ СЕРЕД УСІХ ПОНЕВОЛЕНИХ МОСКОВІЄЮ НАРОДІВ

UKRAINISCHE ZEITSCHRIFT GEGEN BOLSCHEWISMUS. — LA REVUE UKRAINIENNE CONTRE LE BOLCHÉVISME. — THE UKRAINIAN REVIEW AGAINST BOLSHEVIST MOVEMENT.

Р. І ч. 1. Львів — Lviv 15. XII. 1937.

Большевицьке питання

Існує у світі питання, що менше або більше і на різний лад займає всі народи світу, безогляду на їхню культуру й расову приналежність. **Цим питанням є московський большевизм, що, прислонений сотнями різних машкар, являється серед різних народів усіх частин світу.** Для одних, як питання соціяльної революції, для других як визвольне змагання до державности, для інших, як особлива форма національного поневолення й т. д. **Тільки для одного — московського — народу, як питання панувати над світом.**

Це останнє зовсім не перешкаджає тому, щоб із такою програмою московського сучасного нам імперіялізму не сплітались інтереси інших світових сил, як інтереси жидівства, масонерії та інших покидьків старого демоліберального світу. Большевицька Москва ж бачить і знає це дуже добре, що її лякеями стали ґрупи людей, а то й цілі народи, яким сам большевизм не дуже усміхається. Та вона уживає їх, як шапки невидимки, щоб у слушний час кинути її на смітник **і стати на цілий свій зріст з відкритою головою.** Але хоч як добре вшитий каптур Комінтерну, то всетаки він не всилі закрити цілком московської „рожі".

Прислухаймось до вигуків зааґітованих комінтернівськими аґентами деяких відламів мас різних народів. А почуєте на всіх мовах світу один клич, Хай живе Росія! Es lebe Russland! Viva Rusia! Niech żyje Rosyjska Respublika Rad! Vive la Russie! і т. д.

Як зараза проникає це чисто емотивне москвофільство через державні кордони народів і там заміняється у політичний москвофільський рух, що опановує думку і свідомий чин людей, діткнених цією заразою.

Внаслідок того подекуди само слово „Росія", вже без всяких марксівських „Капіталів", стало політичною програмою, декальоґом навіть. Його щоправда не скрізь однаково інтерпретують, і не скрізь вкладають в нього один і той самий зміст. Та Москва прекрасно розуміє і вміє собі з тим давати раду. **Кожночасно, звертаючи свій удар проти найбільш загрозливого для неї ворога,** примінює при тому засаду „ворог мойого ворога є моїм приятелем". Найбільш блискучим доказом цього є теперішнє знаряддя політики Москви т. зв. народній фронт.

Комінтерн є тільки знаряддям Москви і при його помочі вона хоче окупувати цілий світ, створити „Світовий Совітський Соціялістичний Союз" на взір сьогоднішнього Совітського Соціялістичного Союзу Республік, себто сучасної форми московської імперії. А що це не є наша вигадка, а думка самого „батька народів", „наймудрішого" і т. д., Сталіна, то ми покличемось на його власні слова, що він їх сказав з нагоди „Першого Всесоюзного Зїзду Рад" 6. липня 1923. р. Ось вони:

„Сьогодні є день святкування нової Росії, що розбила ланцюги національного пригнічення, орґанізувала перемогу над капіталом, утворила диктатуру пролетаріяту, збудила народи Сходу, надихає робітників Заходу, перетворила червоний стяг із прапору партійного на прапор державний і зібрала навкруги нього в одну державу — Союз Радянських Соціялістичних Республік, **праобраз прийдешньої Світової Радянської Соціялістичної Республіки".**

От вам віз і перевіз. Це було сказане ще 1923. р. Росія, Росія, Росія! А решта народів туляться до неї, як малі курята до квочки. „Росія зробила революцію" і цілком безкористовно хоче „подарувати" її цілому світові.

Ми привикли з поняттям революції лучити поняття поступу, збудження нових сил у народів, обнятих революціями, що являються природним процесом розвитку їхніх національних сил. Але панування московського большевизму над світом, це хіба була б найчорніша реакція, яка колинебудь існувала на світі. Бо ще, коли комуністи якоїсь нації хотіли б зробити свій переворот у своїй державі, щоб по їх думці, надати своїй нації більшої сили, кращий устрій соціяльний, економічний та політичний, то в тому випадку можна ще згодитись на означення большевизму, як явища революційного. Та коли большевицькі москвофіли всіх рас і народів свідомо тягнуть свої народи у політичне, культурне, економічне підданство Москви, коли вони хочуть привести свої народи на „соціялістичне" перевиховання до школи Маркса-Леніна-Сталіна у Москві, то це називається, як хто хоче, тільки не революція. Значить, большевицьке питання являється у цілому світі, не як питання оборони перед революцією, а як **питання оборони перед московським імперіялізмом.**

Але цей імперіялізм московського народу не простий. Він пристроєний у транспаренти **соціяльної революції,** яка тепер скрізь у світі є дуже актуальною справою, особливо серед культурних народів світу, що їх національне подвіря засмітив демолібералізм і довів до крайнього рознуздання всупереч національній моралі у людей, що їм пощастило так чи інакше добути капітал. Він зачіпається за **визвольну боротьбу** поневолених народів з цими народами, що створили сучасну нам европейську культуру. Бо йому йде тільки про одне, щоб розбити ці світові потуги, що стоять на дорозі його цілей. А цілі ті є відомі. Спочатку Світовий СССР на чолі „з московським народом, що перший зробив в себе соціялістичну революцію", а пізніше злиття всіх народів в один нарід на цілій земській кулі. Правда, це є утопія божевільного. **Але той божевільний є озброєний в сокиру!** Який же „рятунок" мають перед цим наїздом московських гіксосів народи, що „ще" не належать до СССР?

Для тих народів, що не належать до СССР одинокою розвязкою большевицького питання є знищення в першій мірі в межах своїх границь підложжя, на якому росте їх рідне большевицьке москвофільство. Вони наразі ще не мають потреби боятись інтервенції з боку Москви у виді вислання на їх національні території червоної армії, та спеціяльних відділів ҐПУ до боротьби з „бандитизмом". В них ще є свої армії, які не тільки можуть боронити доступу Москві, але й її заатакувати, і стовпи, що означають їх границі, тому ще стоять міцно у землі. Це не значить, що Комінтерн їх не зможе розхитати, коли не стріне належної відправи. Народи, що не хочуть стати ареною для професіоналів з Комінтерну, **мусять самі сміливо вичисти-**

ти свої авгієві хліви з нечистостей, що остались із минулих століть.

В іншій формі являється це саме питання **для народів поневолення Московщиною.** Для них одинокою ських обставин. Це продукт, що його витворила Московщина з західньо-европейського марксизму. І його дальша продукція може перерватись **тільки тоді, коли впаде та ціла фабрика і покриє своїми грузами і всіх спеців від „всемірной революції“.**

Як і наскільки самостійні народи, що зокрема загрожені діланням московського большевизму, практично розвяжуть у межах своїх державних границь питання московського імперіялізму, це їх річ. Ми, українці, річ ясна, витаємо все, що роблять народи світу для відчищення своїх національних спільнот із большевицько-москвофільської зарази. Але ми, як на реальну силу, що допоможе нам розвалити московську тюрму народів, теперішню базу Комінтерну, можемо розраховувати **тільки на самостійницькі змагання поневолених народів московської імперії.** Це значить на тих із поміж них, що хочуть стати державами ні від кого незалежними.

Річчю цих усіх народів, що їх поневолює Московщина, є **найти таку розвязку большевицького питання, щоб це була рівночасно розвязка питання їхньої політичної самостійности.** А це є можливе тільки тоді, коли кожний з тих народів, що хоче покинути московську „школу“ від будування соціялізму-комунизму, **змобілізує свої сили проти Московщини, узглядняючи у своїй революційній тактиці ті особливости терену, які відрізняють місце, де ведеться бій.**

Найважнішою прикметою цього военного терену є многонаціональність московської імперії. (Ця многонаціональність, ускладнена ще й асиміляційною політикою Московщини, що через цілі століття триває і полягає на сталому вимішуванню поневолених народів при безнастанному кольнізаційному натиску московського елементу. До цієї проблеми вернемо пізніше окремо). Ото ж **підставою революційної боротьби всіх народів поневолених Московщиною повинен стати своє рідний протимосковський союз, побудований на повній рівноправности всіх його членів безогляду чи даний нарід числить 30 мільйонів, чи 1 мільйон членів.** В тому випадку може рішати тільки постава даного народу супроти Московщини, а ніколи його чисельність. Цей союз не може в ніякому випадку мішатися до внутрішніх справ кожного народу зокрема. Це значить, він не може мішатись до справ соціяльно та політично устроєвих кожного з цих народів. Для нас українців мусить бути раз назавжди байдуже чи калмики схочуть устроїти в себе буржуазно-капіталістичний, февдальний, комуністичний, чи який інший лад. Це їх справа. Наше діло тільки допомагати їм скільки сили, щоб вони були сильні у боротьбі за свою державність, і рівночасно, щоб вміли забезпечитися перед зовнішнім наїздом, коли повставатиме їхня державність. Цього не робимо безкорисно, бо **бажаємо собі з їх сторони того самого для нас.** — Існування такого органу, що узгіднював би ділання поневолених народів є конечне. **Його річчю є дбати про взаїмну боєздатність поневолених народів, про зріст цієї боєздатности, і координувати їх удари по Московщині.**

Протимосковська революція не мусить початися на теренах українських чи навіть будьякого іншого з революційних народів. Вона дуже добре може початися і з Москви. То ж на московських землях стоять відділи зложені з салдатів не-московського походження. А крім того, полки формовані з українців, або ті, де українці, як не більшість, то в кожному разі творять поважний відсоток стоять на границях литовських, фінських, на Далекому Сході, у Туркестані. Це значить **на теренах приналежних до наших природних союзників.** — Незрозуміло було б, чому ми тої московської зброї, викутої проти нас, не могли б з повним поводженням використати проти неї самої!— Таксамо стоїть справа із нашим робітництвом та селянством, з нашою інтеліґенцією, яку Московщина насаджує або засилає на території інших поневолених народів. Дотепер ця сила пропадала намарно, або внаслідок ворожнечі між автохтонами і примусовими кольоністами Московщина діставала безплатно ще декілька цупких клямр, що збивали в одне підпори і бальки її тюрми народів. — **Зактивізувавши революційно український елемент розсіяний по Сибірі та в Середній Азії, ми можемо бути певні нашої перемоги.** Українці мусять памятати завсіди, що коли Московщина виселила їх із українських земель, коли не дала змоги безпосередньо боротись за українську державність, то **боротьба за самостійність сибірських чи туркестанських народів, це є боротьба також і за самостійність українського народу.**

Це саме мусить обовязувати також і членів цих народів, що їх Москва силою вислала, як кольоністів на українські землі.

Державну самостійність ніколи не належить розуміти, як право мати своїх міністрів, свої банки і т. д., словом те все, що мають інші державні народи. Це вульґарне розуміння державности. Державна самостійність це засіб в руках народів, що дозволяє їм здійснювати їм їхню місію. І в тому є її велика нічим незаступима роля. А з хвилиною, як почне валитись московська імперія, цілий світ стане перед новими незнаними досі завданнями та цілями. **Розвал московської імперії це чи не найбільш революційне діло в історії народів Европи та Азії від часів, коли впала римська імперія, уступаючи місця сьогоднішній „Західній Европі“.** — Ця подія відвалить таму, що спинила спінені потоки національної творчости поневолених народів. Вона і перед вічною „Західною Европою“ отворить браму в новий світ, перевівши перед тим своєрідну лікарську контролю, щоб рішити, котрий з народів буде здібний дихати, без всяких допомічних апаратів **в атмосфері того світу, що прийде тоді, як не стане вже московської імперії.**

ІВАН МІТРІНҐА

Чи подорозі нам
із московським протибольшевицьким націоналізмом?

Для всіх поневолених народів московської імперії боротьба з московським большевизмом це тільки сучасна стадія їх боротьби за свою державність. Ціль цієї боротьби ясна, **повний розвал московської імперії революційними народами та обмеження московської державности до етноґрафічних меж московської нації.** Тому то вже в теперішній стадії розвитку цієї боротьби, поневолені народи мусять стрінутися як із своїм ворогом не лиш з большевицькою Московщиною, але й **взагалі з Московщиною,** що не думає резиґнувати ні тепер, ні у майбутньому з так званих „істинно русскіх земель“, як от Україна, Кавказ, Сибір, Туркестан і т. д., хоч і займає вона вороже становище супроти большевизму, як соціяльної, політичної, економічної і моральної системи.

З цими то своїми ворогами стрічаються революціонери поневолених народів під постаттю невдоволених з большевизму московських народніх мас, з московським селянством, робітництвом та інтеліґенцією, у тих самих тюремних келіях, концентраційних таборах та на засланні. Разом із ними мучаться у підвалах ГПУ і стають під „стенку“, щоб „палучіть“ свою порцію олива. — Від куль ГПУ, в якому служать москвини, жиди, українці, грузини, вірмени і т. д. розскакуються голови не тільки революціонерів поневолених Москвою народів, але також голови і протибольшевицьки наставлених і діючих москвинів. — І тут саме й готовий ґрунт під новий московський інтернаціоналізм, тим разом може вже н а ц і о н а л і с т и ч н и й, а проте **для нас, поневолених Московщиною народів,**

та для Европи й Азії неменш небезпечний, як теперішній московський большевизм.

Прекрасна пожива для москвофільських елементів поневолених народів, свіжий ґрунт під опортуністичні „хитрощі“ дефетистів, мовляв, вперед упораймось у спілці з московськими націоналістами з большевизмом, а пізніше поставимо свої домагання перед його націоналістичними спадкоємцями. А якщо вони відмовляться узгляднити наші законні домагання, тоді ми і т. д. Так отже той ворог є може деколи більше небезпечний від большевизму, бо **він готов вкрастись у наші почування при помочі свойого скавуління та скривленого болем обличчя, так як це було з різними московськими демократами та соціялістами включно з большевиками, доки вони боролися з царизмом, який не тільки душив „інородців“, але й їх вішав і засилав на Сибір.** Бо коли кожний досвідчив на своїй шкірі ділання булави большевицького бандитизму, то **протибольшевицькі сили московського народу, замаєні ореолом борців — можуть будити симпатії...** Багато людей може не зрозуміти, що ці „мученики“ і „борці за правду“ **борються з большевиками тільки за те, щоб видерти їм ту саму булаву, що її большевики вирвали з рук царського режиму.**

Коли ми кажемо це, то не тому, щоб ми московському большевизмові думали чинити більше концесій чим московському націоналізмові. Ми це зазначуємо тільки тому, щоб роз'яснити, що вся небезпека від московського протибольшевицького руху лежить у тому, **що він замасковується фальшивою революційністю перед очима поневолених народів.** Для нас революцією може бути тільки і тільки **боротьба за свої самостійні державі через розвал московської імперії,** а для москвинів змістом революції є тільки боротьба за встановлення іншої державної, соціяльної і економічної, евентуально ще й світоглядової системи **у московській імперії.**

Це, так сказати б, небезпека, що виступає у психольоґічній площині. Але є ще одна площина тої ж самої небезпеки. Хочемо говорити про те, якто **московські большевики самі виховують собі свойого спадкоємця,** і то з націоналістичним, ідеалістичним, волюнтаристичним, а в кожному разі не історичноматеріялістичним світоглядом. Справа в тому, що большевицький режім на землях поневолених народів держиться **завдяки московському елементові,** який насадила тут ще Московщина за царського і продовжує насаджувати за большевицького режіму. Большевицька Московщина висилає на землі поневолених народів цілі армії своїх робітників, якими обсаджує найважніші промислові заведення, вона насаджує своїх спеців, свою інтеліґенцію, вона безнастанно вливає у КП(б)У членів ВКП(б), себто колишньої РКП. Але лишімо набоці членів ВКП(б), до них побіч українців, білорусинів чи вірмен, ставляється вороже теж і московські кольоністи на землях поневолених народів. Виступають проти них не тому, що большевики гноблять поневолені народи, а тому, що **вони не дають їм, кольоністам, більшої пайки з грабунку українського, білоруського, чи якого іншого народу, а висилають добичу на ринок „світової революції“.**

Ця боротьба московського елементу проти большевизму ведеться замасковано. Московський елемент, оскільки він виступає проти большевизму, то тільки тому, що большевизм гонить московську імперію у безвихідне становище і веде до боротьби за інтереси світового жидівства тощо. **Цей елемент бореться за цілість і міць московського народу, щоб ще більш притиснути поневолені народи, ще більше асимілювати їх, хоч і при помочі дещо інших засобів, як це роблять большевики.** Московський протибольшевицький елемент не висуває цих ґасел отверто, не говорить про що властиво йде річ, бо це не пасувало б до його мученицького вигляду. Натомість видвигає домагання тайних, безпосередніх і рівних виборів, права на вільну ініціятиву для всіх, право на віру в Бога, на свободу думки, на вищу платню, на працю, одним словом **„За новую Росію, свабодную, трудовую!“**

Тут саме і друга плятформа, на якій можуть і будуть напевно розвиватись серед деяких кругів поневолених народів москвофільські настрої, а це знову постараються використати місцеві заводові москвофіли від науки, культури та політики. А ця загроза збільшається ще й тою обставиною, що **московські протибольшевицькі елементи серед поневолених народів вже з природи свойого командного становища над місцевим населенням мають кращі матеріяльні і духові засоби вести протибольшевицьку кампанію чим революційні сили поневолених народів, що їх зсунув большевицький режім на дно матеріяльної нужди та позбавив своєї незалежної школи і громадянського виховання.** А в той час московському елементові йде на руку московська школа, культура, економічний устрій.

Друга сила, що побіч протибольшевицьки настроєних московських мас ґонить воду на млин московського імперіялізму, є явне **москвофільство** серед поневолених народів, цей духовий гебрид, зроджений на Україні з українки матері й батька москвина, розуміється, не в расовому, а психольоґічному розумінні. І це є той найбільш небезпечний обяв москвофільства, бо москвофіл діє із свойого переконання, він діє „безкористовно“. Крім цього існує ще й **конюнктуральне москвофільство,** якого добір відбувається біля державного корита, а з нього згодом виводяться „чистокровні“ москвофільські гебриди. Це москвофільство має призначення виробити **спільну плятформу** для протибольшевицьких московських сил і таких же сил поневолених народів. Воно має завдання затупити меч революції поневолених, загасити її ідеольоґічною водою боротьби „за нову, вільну Росію“, так як це зрештою було в часи 1917 і дальших років!

Отже, яке ж становище заняти нам до тої „нової, вільної Росії“, репрезентованої московським і москвофільськими протибольшевицькими силами? Не інакше, як тільки вороже! **Всяка драча між московським народом, це те саме, що бійка у злодійській шайці.** Це не значить, що ми будемо збоку тільки приглядатись цій драчі. Ми мусимо активно до неї вмішатися, створивши собі силу у масовій орґанізації серед союзних народів, знищивши впливи москвофільських гебридів, **щоб у відповідний момент придавити коліном раз назавжди московський імперіялізм, безогляду на те, який би не був його світогляд і його соціяльна програма!**

СЕРГІЙ ОРЕЛЮК

Зприводу німецько-ніпонсько-італійського союзу проти комінтерну

Безнастання атака явних і тайних аґентів Комінтерну на оборонну силу всіх існуючих держав світу — через викликування внутрішніх заворушень у найбільш критичні для них моменти, спонукала ті держави, що найбільше зрозуміли небезпеку большевизму, — до створення оборонних валів перед інвазією Комінтерну. Три світові держави, **Німеччина, Ніпон та Італія,** заключили 6. XI. 1937. в Римі умову спільної боротьби з орґанізацією світових ґанґстерів — Комінтерном. А зглядно 6. XI. цр. до вже існуючої такої умови з 26. XI. 1936. між Ніпоном і Німеччиною приступила тепер Італія. На 4-ій стороні подаємо тексти умови з 26. XI. 1936. р. (разом із додатковим протоколом до неї) і тексти умови з 6. XI. ц. р., що на основі неї до спільної акції Німеччини й Ніпону проти Комінтерну долучилася і Італія.

Того самого дня, як Італія, Німеччина та Ніпон підписали згадану умову в Римі, появилась у „Правді“, офіційному орґані Центрального Комітету Всесоюзної Комуністичної Партії (большевиків) відозва Виконавчого Комітету Комінтерну до працюючих мас та буржуазної демократії всіх народів світу з таким закли-

ком: **„Творіть міжнародній фронт з метою боротьби з німецьким, італійським та ніпонським фашизмом... Домагайтесь від усіх урядів у буржуазно-демократичних державах рішучої боротьби з фашистівськими наїздниками".** — Ця відозва зрештою не внесла нічого нового від VII. світового конгресу московського Комінтерну. Тоді то Димітров заповів супроти „фашистівських" держав народньо-фронтівську тактику „троянського коня". Новість полягає в чому іншому, полягає в тому, що **Москва призналась до того, що її болить, коли бють Комінтерн, що удар по Комінтерні, це вдійсності удар по Москві.**

Приступлення Італії до ніпонсько-німецького протикомінтернівського договору було цим ударом у комінтернівський стіл, від якого відізвались **московські ножиці.** Московський політичний представник в Римі Штейн заявив італійському міністрові Чіяно, що **він вважає згадану італійсько - ніпонсько - німецьку умову за акт ворожий супроти СССР,** хоч до цієї умови може приступити кожна держава (не виключаючи навіть СССР!), розуміється, під умовою, що буде боротися з Комінтерном. А також тимчасовий московський посол Виноградов у Варшаві заявив міністрові Бекові, **що коли Польща пристала б до протикомінтернівського пакту італійсько-ніпоно-німецького, то совітська влада в СССР вважатиме це за ворожий для СССР акт.** Це є дуже знаменні політичні акти. Вони свідчать не тільки про те, що **СССР притиснений до муру заявив, що вдійсності не має різниць між урядом СССР і Комінтерном, але й про те, що большевицька Москва обявила себе вже цілком офіційно покровителем большевиків всіх народів.**

Коли, приміром, якась европейська держава схоче згнобити дорешти своїх большевицьких москвофілів, то це є тим самим ворожий акт скерований проти Москви, **де є одночасно і осідок Комінтерну і осідок політичної влади СССР, а члени їх одні і ті ж самі, що й члени керівництва Комінтерну.**

Хто зна, чи не вирине колись за тим питання спеціяльного „конкордату" між московським Комінтерном а іншими державами світу, який забезпечував би большевицьким москвофілам право безкарности за їх злочинну роботу в рамах існуючих держав? Тимбільше, що такі „конкордати", хоч і без цієї назви вже є на практиці введені у Франції та Еспанії, бо й без заяв Штейна і Виноградова, Комінтерн зовсім був закордонною експозитурою ВКП. Бо і без таких заяв большевицька Москва вмішувалася у внутрішні справи чужих держав в імя своїх інтересів. Але дотепер ці свої інтереси **прикривалось** соромливо гаслами боротьби за всесвітню пролєтарську революцію", а в останні роки ще й гаслами оборони „демократії" перед фашизмом. — Таксамо зрештою, як і внутрі СССР стріляли приміром українців за те, що вони українці, а говорили, що стріляють клясових ворогів, куркулів, буржуїв та їхніх підголосків. Але тепер у період „народньо-фронтівський, московські большевики народам поза СССР ставлять як одинокого спасителя людства СССР-Росію, а поневоленим народам московської імперії знову вказують на московський нарід, як на остаточну ціль їхнього життя, де вони повинні розплистись, як Будда в нірвані.

Сьогодні, щоб бути большевиком, замало є викути завіти Маркса-Енгельса, Леніна, **треба передусім стати москвофілом.** Так, щоб мати право називати себе демократом тепер треба теж бути москвофілом. „„В теперішніх міжнародніх обставинах нема і не може бути іншого, **більш вірного критерія, як становище** супроти Совітського Союзу, щоб означити, хто є **приятелем,** а хто **ворогом** справ робітничої кляси та соціялізму, хто є **прихильником,** а хто **противником** демократії і мира. **Пробним камеем** провірки щирости, чесности кожного діяча робітничого руху, кожної робітничої партії і організації працюючих, кожного демократа в капіталістичних державах є їх **відношення** до великої держави соціялізму. Не можна направду боротися з фашизмом, якщо не помагаєш всесвітньому зміцненню **найважнішої опори** цієї боротьби — Совітського Союзу." („Правда", 7. XI. — 37. Ч. 308 (7274), всі підчеркнення за оригіналом). — Кожному ясно, що тут маеться справа з „перевернениям кота хвостом". Не европейським і позаевропейським демократам потрібний „Совітський Союз", щоб їх експропріювати і вимордувати, а так званому **Совітському Союзові, державі московських большевиків, потрібні демократи „капіталістичних держав", щоб при їхній помочі боротись із найсильнішими народами світу.** Не европейському робітничому рухові потрібний СССР, що послугується ним у своїх імперіялістичних інтересах і ставить перед ним у перспективі долю робітників-українців, білорусів, грузинів і інших поневолених народів, але большевицькій Москві потрібний робітничий рух усіх країн світу, але такий, щоб виходив на шкоду і ослаблення їхніх народів. І тому зрозуміле є обурення червоної Москви на протикомуністичний пакт, заключений трьома згаданими державами. **Московському поліпові відтинається сотні мацок, якими він вспів уже омотати цілий світ.** Зрозуміла нам лють Москви з цього приводу і ми навіть можемо їй переслати побажання скорої смерти, як виям нашого співчуття.

Яке ж наше становище до цього протикомуністичного пакту? Інакше не може бути як тільки позитивне, безогляду на те чи Німеччина, Ніпон, Італія числять на повстання самостійної української держави, чи тільки на московську імперію без большевизму. — Бо ж, це тільки в і д н а с залежить чи зумієм ми використати нову конюнктуру для с в о ї х цілей. **Нашою ціллю є створення української держави через цілковитий розвал московської імперії, щоб рівночасно із створенням української державности відчинити широко браму для її вільного розвою.** Ані від німців, ні італійців, чи ніпонців не можна вимагати, щоб їх боліла голова за нашу справу. Ми констатуємо тільки одне, що **вістря згаданого пакту загрожує цьому самому серцю, що й революція поневолених народів московської імперії.**

Ми знаємо теж, що коли у московській імперії, в СССР, вибухла б тільки протибольшевицька революція, так як у 1917. р. вибухла „тільки" проти „царського режиму", то це було б звільненням, хоч і хвилевим, пут, що їх Москва в теперішній большевицькій формі наложила на всі поневолені народи. **А вже тільки від нас самих залежало б, чи ми вміли б використати цей момент чи ні, бо сили до цього ніколи нам не забракнуло б.**

ПЕТРО ДАЛЕКИЙ

Тексти договорів

ТЕКСТ УМОВИ ДОГОВОРУ НІМЕЧЧИНИ Й НІПОНУ ПРОТИ КОМІНТЕРНУ з 26. XI. 1936.

„УРЯДИ НІМЕЦЬКИЙ ТА НІПОНСЬКИЙ, — беручи під увагу, що ціллю комуністичного інтернаціоналу (т. зв. Комінтерну) є розбиття існуючих держав, при застосуванні всіх засобів, що ними він розпоряджає, а також примінюванні насильства проти держав.

Переконані, що коли дозволити комуністичному інтернаціоналові вмішуватися у внутрішні справи держав, то це не тільки що наражує на небезпеку їх внутрішній мир та суспільний добробут, але загрожує загальному мировому світу,

бажаючи спільно працювати в цілі оборони перед розкладовою роботою Комінтерну, постановили слідуюче:

Ст. 1. Високі договірні сторони будуть постійно інформувати себе щодо діяльности комуністичного інтернаціоналу, узгіднять конечні засоби оборони й будуть співпрацювати, щоб увести в життя ті засоби й постанови.

2. Високі договірні сторони запросять треті держави, яких унутрішній мир є загрожений розкладовою діяльністю Комінтерну, розпочати оборонну акцію згідну з цією умовою, або й до участи в цій умові.

Ст. 3. Умова заключена на 5 років. Високі договірні сторони перед упливом цього часу порозуміються щодо дальшої співпраці.

А додатковий протокол цієї умови такий: а) Компегентні власти двох країв будуть тісно співпрацювати з метою виміни звітів про діяльність комуністичного Інтернаціоналу, а також

про інформаційні та оборонні засоби проти комуністичного інтернаціоналу.

б) Компетентні власти двох сторін постановляють у рямах існуючого законодавства гострі постанови проти тих, що унутрі або ззовні працюють посередньо або безпосередньо в інтересах комуністичного інтернаціоналу, або спомагають його розкладову діяльність.

в) Щоб улекшити співпрацю компетентних властей двох країв, договірні сторони створять постійний комітет. Цей комітет буде прослідкувати й обговорювати засоби, які треба буде приняти, щоб протиставитися розкладовій роботі комуністичного інтернаціоналу".

ТЕКСТ УМОВИ, ЩО НА ЇЇ ПІДСТАВІ ІТАЛІЯ 6. XI. 1937. ДОЛУЧИЛАСЯ ДО НІПОНСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ УМОВИ ПРОТИ КОМІНТЕРНУ З 26. XI. 1936.

ПРАВЛІННЯ НІМЕЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ
ІТАЛІЙСЬКЕ ПРАВЛІННЯ
ЦІСАРСЬКО-НІПОНСЬКЕ ПРАВЛІННЯ

Взявши під увагу це, що комуністичний інтернаціонал дальше постійно творить небезпеку для цивілізованого світу на Заході і Сході, підриває і руйнує його мир і лад,

у переконанні, що Італія, яка від початку фашистівського режиму поборювала цю небезпеку з невгнутою рішучістю і викорінила комуністичний інтернаціонал на своїй території, рішилася стати рамя об рамя проти спільного ворога разом з Німеччиною та Японією, що зі своєї сторони є натхнені однаковою волею до оборони перед комуністичним інтернаціоналом

Устійнили згідно з другою статтею договору проти комуністичного інтернаціоналу, заключеного дня 26. листопаду 1936. у Берліні між Німеччиною та Японією, як слідує:

Ст. I. Італія приступає до заключеного у дні 26. XI. 1936. між Німеччиною та Ніпоном договору разом із додатковим протоколом, що його дослівний текст залучено в прилозі.

Ст. II. Три потуги, підписуючи предложений протокол згідно устійнюють, що Італія уважається первісним сигнатарем в попередній статті згаданого договору разом із додатковим протоколом, при чому підписання теперішнього протоколу є рівнозначне з підписанням оригіналу названого договору разом з додатковим протоколом.

Ст. III. Теперішній протокол вважається інтеґральною частиною вгорі згадного договору разом із додатковим протоколом

Ст. IV. Теперішній протокол зладжено в німецькій, італійській і ніпонській мовах, при чому кожний текст уважається оригіналом. Договір стає правосильний із днем підписання.

Для задокументування цього підписані, своїми дотичними правліннями вповні й належно уповажнені, підписали цей протокол і засмотрили його своїми печатками.

В такий спосіб доконалося це в потрійному спорядженні у Римі, дня 6. XI. 1937 р., в XVI. році фашист. Ери, ц. є 6. листопада 12 року періоду Шова.

підп. Йоахим ф. Ріббентроп.
підп. Чіяно.
підп. М. Готта.

НАРОДИ СССР

Сучасна московська імперія, що носить офіційну назву **Союз Соціялістичних Совітськик Республік** поділяється на одинадцять так званих **Союзних Республік.** Найбільшою з них є т. зв. Російська Соціялістична Совітська Республіка. Політичний центр цієї республіки є одночасно політичним центром цілого СССР. Крім того існують ще при деяких т. зв. союзних республіках т. зв. **автономні республіки і автономні области.** Природно, що Р. С. Ф. С. Р. має цих автономних республік та областей найбільше.

Число союзних республік від 1923. р. до кінця 1936. р. кілька разів змінялося. В останньому т. зв. Совітському Союзі нараховується одинадцять т. зв. союзних республік. А це, Російська Соціялістична Федеративна Совітська Республіка з такими автономними республіками" як: Башкірська, Бурятомонгольська, Даґестанська, Карельська, Кримська, Німецько-волзька, Татарська, Чувашська, Якутська. У склад Р.С.Ф.С.Р. входить ще цілий ряд автономних областей та більші неавтономні адміністраційні одиниці, як Далекосхідній Край, Південно-кавказький Край, Сибірський Край, Уральська Область. Дальше йдуть: Українська, Білоруська, Грузинська, Вірменська, Азербейджанська, Казахська, Туркменська, Узбецька, Таджікська, Кірґізька Соціялістичні Совітські Республіки. Зазначити треба, що і У. С. С. Р. також „удостоїлась" мати свою „автономну республіку" т. зв. Автономну Молдавську Республіку. Москва викроїла її з живого національного орґанізму України, щоб в той спосіб мати ще одну причину більше встрявати в українські справи.

Всі ці союзні, автономні республіки, автономні области, Москва завела під натиском революції поневолених народів в 1917 — 1923. рр. Але вона використовує їх творення у своєму інтересі, **розбиваючи одні народи по племінним ознакам, а другі знову лучить разом,** щоб збільшити між ними гризню, засіяну попередником большевицької влади московським царатом.

Так званий Союз Совітських Республік охоплює **169 народів** (це т. зв. академічний список, бо „Малая Советская Енциклопедия" начисляє тих народів 185, а Центр. Статист. Управ. у списі з 1926. р. аж 195 — гляди Список народностей Союза Советских Социалистических Республик, составлений под редакцией И. И. Зарубина. Л. изд. Акад. Наук СССР, 1927, тр. КИПС, № 13), що разом дають майже **170 мільйонів населення.** Число населення СССР, як теж всі інші циферні дані, що відносяться до поодиноких народів „союзу" є дуже різні й дуже неустійнені. Тому то ми все зазначуватимемо джерело, за яким ці чи інші статистичні дані подаємо. На вступі подрібного розгляду кожного народу зокрема вважаємо відповідним підмітити, що: а) багацько з цих „народів" є дуже малі й незначні (як зиряни — 221 тисяч, а самогири — лиш 6 тисяч), що б) як пише З. Черняков в „Советская Етнография", ч. 1. 1933. р., ст. 44, с п и с у в а ч і, не познакомившись докладніше з побутом цих народів брали на увагу етимольоґічно-етноґрафічні різниці і тому начислили аж 195 народів проти 125 із списку з 1887. року і тому, коли пр. шугнанці різні свої вітки зовуть шуґнанці, рушанці, бартангці та орошорці — то вийшло аж 4 нових народів, подібно зроблено два народи із езидів та курдів, хоч ті різняться лиш конфесіональними признаками, як теж переведено (неконечну) ґеоґрафічну деталізацію ґрупи татар на: татар поволзьких, степних кримських, тобольських, полудневобережних кримських і т. д., що в) ми подаватимем їх чергу по чисельності.

Найбільше в СССР є москалів, що порозкидувані по залізних дорогах, урядах, в містах та містечках по цілому „союзі", але більшою масою живуть у т. зв. РСФСР, де маємо їх понад 70 мільйонів. В цілому СССР начисляє їх „Малая Советская Енцикл." т. 7 і 8. аж 84 мільйони, а польські джерела (Ґутенберґ Енцикл., том 18, стор. 303) 77 мільйонів 760 тисяч. Є це побіч жидів найбільш упривілейований нарід в СССР.

Ясна річ, що ці всі числа дуже натягнені. Бо до москвинів несправедливо зачислюють приміром сибіраків чи донських козаків і інших. А вони зокрема ж донські козаки, — вважають себе окремими народами.

Друге з черги місце займають **українці,** що завдяки своїй живловій енергії з одного боку та ізза довготриваючої втрати державности з другого, заселили дуже великий простір земель, що входять в СССР, але суцільною масою живуть в т. зв. У.С.С.Р. на просторі 451 тисяч 584 км², де є 23 міл. 219 тисяч українців. Коли ще до цього додати 143 тис. українців в Біл. С.С.Р. та 3 міл. 434 тис. в Р.С.Ф.С.Р. та 2 міл. 306 тис. в азійській частині С.С.С.Р. — то виходить загальна цифра українців у цілому СССР дещо більше від **29 міл.** (У.З.Е. стор. 418 і 419). Слід однак замітити, що це число українців в СССР є абсолютно **замале, бо самі москалі,** а вони напевно не мають і найменшої охоти збільшати число українців, подають, що цих українців в цілому СССР є 31 міл. 195 тис. („Мал. Сов. Енцикл.", 364 ст.). Таку саму цифру приймає теж польська енциклопедія Ґутенберґа (1926. р.) у 18 томі на 303 ст.

Адміністративно розпадається УССР на 6 областей: харківську, київську, вінницьку, дніпропетровську, одеську й Донбас, а економічно на 6 природних смуг: Полісся, Правобережна й Лівобережна частина Лісостепу, Степ, Запоріжжя й гірничо-промисловий Донбас. Всі ці частини в порівнанні з іншими країнами СССР багато краще загосподарені, а тому й густіше заселені.

МОРЕ БЕРІНГА
ОХОТСЬКЕ МОРЕ
ЯПОНСЬКЕ МОРЕ
СХІДНИЙ КРАЙ
ДАЛЕКО
МАНДЖУРІЯ
ЛЬОДОВЕ МОРЕ
ЯКУТСЬКА А.С.С.Р.
СХІДНО СИБІРСЬКИЙ КРАЙ
МОНГОЛІЯ
КИТАЙ
ТУВА
ЗАХІДНО СИБІРСЬКИЙ КРАЙ
УРАЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ
АВТ. ОБЛ. КОМИ
ПІВНІЧНИЙ КРАЙ
КАЗАКСЬКА С.С.Р.
ТУРКЕСТАН
ТУРКМЕНСЬКА С.С.Р.
АФГАНІСТАН
ІНДІЇ
ПЕРСІЯ
КАСПІЙСЬКЕ МОРЕ
ЧОРНЕ МОРЕ
УКРАЇНСЬКА С.С.Р.

Багацько українців живе поза межами суцільної території і так в європ. частині СССР — 1 міл. 312 тис. або $3^0/_0$ всіх українців, а це в Курщині (152 тис.) Вороніжчині (70 тис.), Донщині (81 тис.) і далі в Москві (18 тис.), в Ленінграді (12 тис.) та найбільше на великих хліборобських островах, порозкидуваних на схід від української етноґрафічної території подорозі до Азії, як у Нижньо-волзькому (430.000) та в Середньо-волзькому Краї (206.000), в Башкірській А. С. С. Р. (27.000) і в Уральщині (48.000). (Цифри У. З. Е!).

В продовженні цієї смуги українських кольоній Европи тягнуться кольонії в Азії від Оренбурга по Тихий океан, найбільш у районі лісів і лісостепів, де творять два більші скупчення з українською перевагою, а це: Сірий та Зелений Клин.

Третім щодо чисельности народом є **білорусини**, розкинені по давніх ґуберніях: минській, могилівській городненській, витебській, виленській та смоленській і аж до московської землі. На полудні скольонізували вони херсонську землю та більше одноцілою масою живуть вони в нинішній **Біл. С. С. Р.** Утворена в 1919-20. рр. з давньої минської, витебської, смоленської й гомельської ґуб. має 110.000 км^2 і 5,000.000 мешк., а розпадається на 10 округ і 100 районів, де в $75^0/_0$ живуть білорусини. Всю ж решту творять: жиди, поляки, українці, ну й москалі. Самі ж білорусини живуть там не тільки в БССР, але й поза її межами. В СССР поза БССР є їх майже 2 міл., а це в могилівській, псковській та чернигівській землях і на Витебщині. Всіх білорусинів сьогодні начисляється до **8 міл.** (У. З. Е. ст. 318 і 319).

Побіч згадуваних уже народів, дуже велику частину території СССР, головно в Азії замешкують **казак-киргизи**, що творять осібну республіку т. зв. Казахську С. С. Р., що простягається ген від Сталінграду

ПОЯСНЕННЯ ДО КАРТИ

число на карті	НАЗВА	автон. облас.	автон республіки	союзні республ.	належить до
2	Молдавська	—	АССР	—	УССР
3	Білоруська	—	—	ССР	Союзу ССР
4—6	Ленінградська область	—	—	—	РСФСР
5	Каре-ська	—	АССР	—	РСФСР
7	Західня область	—	—	—	РСФСР
8	Кримська	—	АССР	—	РСФСР
9	Центрально-чорноз об.	—	—	—	РСФСР
10	Московська область	—	—	—	РСФСР
11	Івановська пром. обл.	—	—	—	РСФСР
12	Адигейська	А О.	—	—	РСФСР
13	Північно-кавказький к.				РСФСР
14	Абхазька	—	АССР	—	Гр. ССР.
15	Аджарська	—	АССР	—	Гр. ССР.
16	Грузинська	—	—	ССР	Союзу ССР
17	Карачаєвська	А.О.	—	—	РСФСР
18	Черкеська	А.О.	—	—	РСФСР
19	Кабардино-балкарська	—	АССР	—	РСФСР
20	Долішньо осетинська	А.О.	—	—	Гр. ССР
21	Північно-осетинська	—	АССР	—	РСФСР
23—22	Чеченсько-Інгушетськ	—	АССР	—	РСФСР
24	Нахичеванська	—	АССР	—	Азерб. ССР.
25	Вірменська	—	—	ССР	Союзу ССР
26	Нагорний Каребах	А.О.	—	—	Вірм. ССР
27	Азербейджанська	—	—	ССР	Союзу ССР
28	Дагестанська	—	АССР	—	РСФСР
29	Калмицька	А.О.	—	—	РСФСР
30	Нижньо-Волжан. край	—	—	—	РСФСР
31	Німецько-поволжська	—	АССР	—	РСФСР
32	Середньо-волжан. край	—	—	—	РСФСР
33	Мордовська	А.О.	—	—	РСФСР
34	Чувашська	—	АССР	—	РСФСР
35	Марійська	—	АССР	—	РСФСР
36	Нижнє Новгород. край	—	—	—	РСФСР
37	Татарська	—	АССР	—	РСФСР
38	Вотякська	А.О.	—	—	РСФСР
39	Башкірська	—	АССР	—	РСФСР
40	Каракалпацька	А.О.	—	—	РСФСР
41	Узбекська	—	—	ССР	Союзу ССР.
42	Таджикська	—	—	ССР	Союзу ССР.
43	Горно-бадахшанська	А О.	—	—	РСФСР
44	Кіргізька	—	—	ССР	Союзу ССР.
45	Ойратська	А О.	—	—	РСФСР
46	Буйрато-монгольська	—	АССР	—	РСФСР
а—б	вогули - остяки; - фінсько-угорські племена				

аж до Алма-Ата, яка вже недалеко монгольської границі. На заході притикає Казахська С. С. Р. до ріки Волги та до т. зв. **Калмицької А(втономної) О(бласті)** (на нашій мапі ч. 29), на просторі якої (76.200 км^2) живе 142.000 монгольського народу, званого калмиками.

Дальшу частину західньої границі Казах. С. С. Р. творить Каспійське море аж до озера Кара-Буґу. На полудні межує Каз. С. С. Р. з **туркменською,** узбекською (ч. 41) та таджикською С. С. Р. (ч. 42); знов же східню межу творить Ойратська А. О., а далі йде східня границя рівнобіжно з р. **Іртишем** і дотикає до **Західньо-сибірського Краю, замешканого** сибіряками, тобто давніми московськими кольоністами, що сьогодні ставляться вороже до самих же москалів, та одним із іранських народів, що звуться **тати.** На півночі граничить Каз. С. С. Р. з Уральською Областю, з Башкірською А. С.С . Р. (ч. 39) та середньо-волзьким краєм.

Всю ту величезну територію, що її границі ми описали, а вона виносить 2 міл. 995 тис. 400 км^2, замешкують казак-киргизи. Розпадаються вони на такі вітки: 1) казаки, 2) киргизи або каракиргизи та 3) каракалмики. Всі вони расово належать до **тюрксько-татарських** народів, що по чисельності й території займають друге місце серед всіх народів С. С. Р. Самих казаккиргизів є **3 мільйони 960 тисяч** (Ґутенберґ, ст. 303). Північну частину Каз. С. С. Р. замешкують казаки. На полудне від них, себто нижче лінії Каспій-Аральське море-ріка Сир-Дарія живуть каракалмики, що творять Каракалмицьку Авт. О(бласть) з 124.000 км^2 та 303.000 мешк. (на мапі ч. 40). На полудневий же схід від них, себто на полудне від м. Фрунзе живуть киргизи чи каракиргизи, що на просторі 186.000 км^2 творять осібну (кара) киргизьку С.С.Р. з 997.000 населення. (Останні цифри за Гікманом, 1931-32, УЗЕ, ст. 166).

До тої самої расової ґрупи (тюрксько-татарської) належать **узбеки,** що живуть в т. зв. Узб. ССР, що негустими селищами замикають досить великий шмат землі, бо 167.000 км^2, на котрому живе **4 міл. 240.000 м.** (УЗЕ, 166 ст.). На півночі на висоті міста Ташкенту межує Узбекська ССР з Казак. АССР, на полудні з Афґаністаном, на заході з тюркменською ССР та врешті з таджикською ССР на сході. **Самих узбеків начисляють $6^1/_2$ міл.** („Малая Сов. Енц.", 9 том). Є це головно селянський нарід. Одна його частина перебуває завжди в своїх оселях, а друга мандрує з місця на місце. Нажаль, не маємо наразі досить відомостей про національні стремління узбеків, як теж всіх других народів азійської частини СССР, а це тому, що большевики старанно не допускають на світ (цебто поза большевицьку огорожу!) звісток про життя-буття поневолених ними народів, а по друге тому, що й їх (цебто большевицька) наука мало та недостаточно цими народами займається, на що вже вказали ми на вступі цієї статті (читай цитату з Чернякова), та врешті тому, що й до цього, що в цих большевицьких джерелах про народи СССР написано, доступ утруднений. Все ж треба підмітити, що напевно національно-політичні стремління цих народів до власного самостійного державного існування мусіли бути великі та представляли досить поважну силу, **коли большевики були змушені створити осібну автономну республіку.** Деяке світло на ці ж справи може кинути факт, що Узбекістан, як подає Енцикл. Ґутенберґа, т. 18, ст. 303., прилучено до СССР щойно 1924. року та другий факт, що від нього в 1929. р. віддідлено Таджикистан із 980 тисячами таджиків.

Одним з більших народів отсеї расової ґрупи є власне **татари.** Їх число виносить **3 мільйони 561 тисяч** (за „Мал. Сов. Енц."). Найчисленніші з них т. зв. **волзькі татари, або казанські,** що живуть в Казанській, Симбірській та Уфимській землі, числом **1,300.000** та творять **Татарську Авт. ССР** (ч. 37) із 67,100 км^2, що межує з Башкірською А.С.С.Р. (39) на сході і Чувашською А.С.С.Р. на заході. Татари живуть ґрупами порозкидувані по цілому СССР, творять в азійській частині ССР міське населення, при чому в самій Башкірській А. С. С. Р. живе їх 462 тисячі. Визнають іслям і держаться його досить кріпко, хоч можна подибати хрещених татар т. зв. киречей, але їх небагато. Близькі

(Докінчення на 10-ій ст.).

ТАБОРИ В СССР

В цих бараках живуть засланці.

Чекісти виходять із табору.

Терени праці засланців. (Біломорський канал).

Засланці при праці. (Біломорський канал).

Большевики, щоб втримати добуту владу — були змушені примінити до найширших народніх мас многонаціональної московської імперії жорстокий терор, а він, і виявився у формі масових мордів, присудів довголітньої тюрми, а особливо концентраційних таборів. Ці табори стали пострахом для населення зприводу тих нелюдських тортур, що їх примінює адміністрація концентраційних таборів супроти вязнів.

Найбільше потерпіли від наїзду большевицьких орд селяни. Большевицька політика визначила собі ціль — винищити селянство взагалі, а селянство поневолених народів зокрема. Цю протиселянську політику большевиків освятив ще Ленін. Він уважав, зрештою зовсім слушно, що морально здоровий селянин є найбільшою перешкодою в формуванні комуністичної держави невільників. У першу чергу впали жертвою економічно незалежні селяни т. зв. „кулаки". Їх позбавили землі та всього майна й навіть даху над головою. Велику частину „кулаків" вимордувало ҐПУ при переведенні колективізації. Одначе „кулаків" було так багато, що не було навіть фізичної можливости вистріляти їх усіх поголовно. Виявилося, що кожний селянин — „кулак". Тому ҐПУ взялося за винищення активніших селян іншими, новими засобами знищення. Їх без огляду на вік і пол ҐПУ почало вивозити в далекі північні країни Совітського Союзу Експедиційні поїзди навантажені „кулаками" проїздили всіми шляхами на північ — безконечними шляхами. Всіх тих, що не вмерли подорозі з голоду (були їх мільйони) відставили до таборів примусової праці. Такі табори існували вже від перших років большевицької влади, а пізніше тільки збільшилося саме число таборів і число засланців ізза доставлення їм чимало свіжого людського матеріялу.

Табори примусової праці в СССР творять для мільйонів людей кладку, кудою проходять людські душі з цього на той світ. Засланці вимирають щодня тисячами, але пекольна московсько-жидівська машина витискає з умираючих останній віддих для „соціялістичного будівництва". Табори примусової праці створені в СССР для трьох цілей:

1) Для фізичного винищення небажаних елементів такими засобами, що для людського ока не виглядали б на орґанізований збірний морд сотень тисяч людей.

2) З метою використання праці засуджених на повільну смерть.

3) Для задемонстрування решті населення страхітним приміром, як виглядатиме його доля, якщо забагнуло би воно визволитись із московського ярма й чужорасового деспотизму.

Перша ціль, очевидно, найважніша. Щодо другої — жидівський розум, що ним послуговуються большевики, улаштував усе так уміло, щоб якнайбільше використати безплатну робочу силу засланців. Коштом решток їхньої сили СССР експортує дерево на закордонні ринки й продає там за неймовірно низьку ціну, будує величаві автостради, греблі, копає канали від моря до моря... А цим усім чваниться перед світом, мовляв, будівництво в СССР іде в неймовірному темпі та в ніде досі небачених розмірах. Коштом увязнених по таборах селян реалізують большевики свої фантастичні пляни, не рахуючись із нищенням їхнього здоровля і навіть смертю. Бо недостачу робітників каторжан повсякчасно вирівнює ҐПУ новими сотнями тисяч невинних засланців-селян. І так досі безупину повтаряється в СССР полювання на „ненадійні" для влади маси громадян, висилка до таборів і смерть у багнах і снігах Півночі.

Увязнених висилає ҐПУ до таборів примусової праці на далеку північ, або в південну частину большевицької імперії в Азії — в гарячі піскові й пустинні області. На півночі уживають цих стовідсоткових невільників до праці в камінеломах, при будові залізничих і битих шляхів, при будові твердинь, зокрема на півострові Коля. Та і в промислових підприємствах тамошнього промислу користають із невільницької праці засланців.

Число засланців у таборах годі докладно означити. Стверджуємо, що 1936. року було 6 мільйонів засланців: З того **3,245.612 українців.** ҐПУ намагається за всяку ціну внеможливити засланцям звязки з зовнішнім

1. ТАБОР НА СОЛОВКАХ: експльоатація дерева, водна реґуляція, ловля риб. 2. ТАБОР БІЛОМОРСЬКОГО КАНАЛУ. 3. ПІВНІЧНИЙ ТАБОР: експльоатація дерева. 4. ТАБОР У СВИРСЬКУ: водна регуляція. 5. ТАБОР У ВОЛКОВІ: фабрика алюміну. 6а. ДМИТРІВСЬКИЙ ТАБОР: канал Москва-Волга. 6б. СОРНОВСЬКИЙ ТАБОР: будова пристані. 7. КОТЛЯСЬКИЙ ТАБОР: будова залізниці. 8. ВІШЕРСЬКИЙ ТАБОР: хемічна фабрика й копальня. 9. КОНҐУЛЬСЬКИЙ ТАБОР: копальня та залізні ґути. 10. ПІВНІЧНО - КАВКАЗЬКИЙ ТАБОР: збіжевий промисл. 11. АСТРАХАНСЬКИЙ ТАБОР: ловля риб. 12. КАЗАКСТАНСЬКИЙ ТАБОР: годівля худоби і фабрики консерв. 13. ДЖАРДІЙОВСЬКИЙ ТАБОР: бавовняний і текстильний промисл. 14. ТАШКЕНТСЬКИЙ ТАБОР: бавовняний і текстильний промисл. 15. СИБІРСЬКИЙ ТАБОР: видобування вугілля і металюрґічний промисл. 16. НОВОЗЕМСЬКИЙ ТАБОР: оливяні ґути. 17. ІҐОРСЬКИЙ ТАБОР: праця в пристані та в деревному промислі. 18. НАРІМСЬКИЙ ТАБОР: деревний промисл. 19. ЛЄНСЬКИЙ ТАБОР: копальня золота. 20. ЛЄНСЬКО - ОЛЄКМАНСЬКИЙ ТАБОР: деревний промисл і обрібка шляхетних металів. 21. АМУРСЬКИЙ ТАБОР: видобування золота, хліборобство, будова залізниці, праця у твердинях і пристанях. 22. САХАЛІНСЬКИЙ ТАБОР: видобування вугілля.

Шеф таборів Берман приглядається праці засланців.

ҐЕНЕРАЛЬНІ КАТИ.

Згори починаючи зліва: Абрагам Ротенберг; Напис на стіні бараку; Матій Давідзон Берман; Яків Давідзон Рапапорт; Ґріґорій Давідзон Афанасєф; Н. Аронсон Френкель, — всі визначні чекісти

світом і спинити в дорозі якінебудь вісті з таборів у широкий світ.

Є два роди засланців: 1) **покарані адміністраційно, 2) засуджені до таборів примусової праці.**

На основі карного адміністраційного закону карають цілу рідню (переважно селянську) на заслання. Багато таких родин ураз перевозять на Північ або Схід. Там визначують їм бараки й вони мусять працювати, щоб не згинути з голоду. Нема для них безпосереднього примусу до праці. Вони мають також можливість „свобідного" руху в означених згори районах, мусять „тільки" в означені дні зголошуватися для перевірки в ҐПУ. Та з цієї „свободи" не мають вони ніякого хісна, бо в цих районах засланцям за 12 годин праці в лісах дають таку нужденну заплату, що їм ледве вистарчає на скромний обід. Засланці цього роду — означені у списках ҐПУ — зовсім окремо від інших як „щасливіші".

Без порівнання далеко в гіршому положенні є засланці в табори примусової праці. Там жде їх усіх однакова доля: важка праця понад сили, а пізніше увільнення з того пекла — смерть. У тій мільйоновій масі переводять большевики новий поділ. Частину засланців вони відділюють, озброюють і ставлять... насторожі та для нагляду над рештою засланців. Цей поділ переводять із такою справністю, що мала горстка мужви й небагато старшин ҐПУ при помочі озброєної „охрани" (вибраної переважно з бандитів і злодіїв) вдержує лад серед мільйонів засланців. Ця „охрана" живе, само ж собою, у кращих життєвих умовинах від решти засланців. Охоронні відділи мешкають у касарнях, одягнені у військовий однострій та дістають добрі харчі, напитки й тютюн. Інші кримінальні злочинці теж мають привілеї в таборах. Вони служать за наглядачів при праці, в маґазинах, при доставах, працюють у кухнях і т. п.

Нижче ВИЇМОК ІЗ КН. АЛЯХНОВИЧА: „7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ".

НА РОБОТІ

Година 3 вночі. Лунає звук дзвону, що будить табор зі сну. Дижурні приносять зі сушарні „валянки"

й інші частини одягу. Вони перемочені минулого дня і треба було їх просушити. Серед вересків, прозвищ і проклонів, при слабім світлі нафтової лямпи, порпаються людські постаті у стирті розкинених на підлозі одягів, шукаючи свого вбрання. Ті, що їм вдалося віднайти всі частини своєї ґардероби, біжать із мискою до кухні по снідання. Швидко їдять свою ранішню пайку, бо небавом залунає знову удар дзвону, коли треба буде ставати на подвірї до збірки.

Озивається другий удар дзвону. Всі вибігають із бараку. Дехто хватає на подвірі в долоні снігу й натирає собі руки й лице. Але більшість не робить цього. Вистарчає їм лазня двічі на місяць. На подвірї, при світлі ліхтарень відбувається нічна збірка. Виходить зі свого помешкання начальник табору.

— Витайте, робітничі сотні!

— Здра! — відповідаємо однозгідним хором.

Відтак роздають прилади до праці: пилки, сокири, лопати. Ідемо. Десятники на лещетах ведуть своїх робітників до ліса на місце робіт. За ними також на лещетах іде конвой. Ідемо гусаком, один за другим, по вузькій утоптаній на снігу стежечці. Доганяють нас сани, призначені до вивозу дерева. Піхотинці відступають із дороги і падуть у сніг по пояс. Сани переїхали швидко, але ніхто не намагався навіть схопитись за них, бо їзда вязням, за винятком візників та десятників, гостро заборонена.

Ішли ми пішки на місце робіт, віддалене нераз на 10 км., бо положене на протилежній стороні острова.

Ставало чимраз ясніше. По сірій північній ночі починається також сірий, хоч трохи видніший північний день.

Вязні займають призначений до вирубу відтинок лісу. Ділять їх на трійки. Кожна така трійка свариться з іншою за ліпше місце, значить за таке, де дерева ростуть густіше. Починається праця. Людські голоси мовкнуть. Чути тільки голос пил і сокир. Що хвилини лунає відгомін звваленої смереки. Спершу тріскіт дерева, що тратить рівновагу, згодом шум галуззя, зачіпленого за сусідні конарі, і вкінці гук зваленої на сніг смереки.

Часом залунає людський крик: це хтось необережний не вспів на час відступити набік. Дерево впало, приваливши його своїм тягарем...

ПОНАД СИЛИ

Поворот із праці починався доволі вчасно — коло 1. год. пополудні. Це верталися ті трійки, що складалися із професійних дроворубів. Перед входом до бараку мусиш показати сторожеві перепустку, яка стверджувала, що завдана праця виконана. Згодом верталися по черзі інші. Останні трійки верталися коло півночі, отже залишалося їм, по зїдженні полишеного їм у кухні обіду, 2 — 3 години сну до чергового дня праці. Ті, що не могли виконати праці на останній речинець, мусіли залишитися в лісі в лісі викінчувати роботу. Звичайно залишалось у лісі приблизно 5 таких трійок, що залягали з працею. Оподалік відпочивав сторож при ватрі, до якої вязневі не вільно було наблизитися. Рано приносили йому зменшену пайку хліба (400 ґ.) і мусів продовжувати роботу, виконуючи вже працю чергового дня.

Ясна річ, що в таких умовинах вязень все більше залягав із роботою, аж вкінці по кількох ночах, перебутих у лісі, коли не мав вже сили встоятись на ногах, відводили його до „карцеру" (арешту) — діравої неопаленої буди, що стояла на краю острова при самім березі, де вітер гуляв крізь отвори у стінах так, як і надворі.

Залеглість із виконування акордової праці була не на руку однаково сторожам і десятникам. Бо через ці залеглости мусіли довше перебувати в лісі так вони, як і інші. Крім того конвой мусів також перебувати в лісі цілу ніч при ватрі, пильнуючи серед ночі працюючих. Тому теж конвой, щоб принаглити повільних і ослаблених із виснаження, послуговувався крісовими прикладами, а десятники звичайним ціпком, що його називали на засланню „дрином". Били без милосердя однаково тих, що симулювали нездатність до праці т. зв. „фіґонів" і тих, що падали під тягарем праці, недужих, виснажених. Коли один із вязнів упав одного разу без сили на сніг і лежав непоорушно, сторожі зі словами: „Ну, на таку штучку нас не візьмеш!" катували так довго, аж один із них замітив: — Ну, гляньте, адже він не рухається.

І справді нещасний не рухався, бо був уже мертвий.

Як кару за різні провини, здебільша за неслухняність, роздягали виновників до білля і ставили їх на морозі на пів години, або й довше.

САМОРУБИ

Доведені до розпуки люди діставали свого роду психозу, яка ставала пошестю. Нездібний виконати завдану працю, а свідомий, що йому зате грозить, вязень у приступі божевілля безсильної люти клав на пні свою ліву руку і обтинав сокирою пальці і кидав їх у лице сторожеві, або десятникові з криком:

„Маєш, потрібні вам мої робучі руки, отже сам себе роблю нездатним до праці". Бували випадки, що навіженці відрубували цілу передню частину лівої руки. В лісі, при роботі не було навіть такої лікарської помочі, яку ми мали в бараках. Тому спливаючий кровю вязень обвязував власними шматами зі свого білля рану і вертався до табору.

Тому, що кожний, хто вертався з лісу, мусів мати перепустку, десятник виписував хемічним олівцем перепустку на важкім пні, з якого зрубували кору і вязень, двигаючи таку колоду на рамени, омліваючи з болю, утоми та упливу крови, вертався до табору.

Величезна більшість тих, як їх називали „„саморубів" — згинула від закаження.

ЦВИНТАР

Серед увязнених є теж, очевидно, й лікарі. Вони обтяжені працею, бо на соловецькім острові величезний відсоток — це недужі. Крім венеричних недуг, нездужають на шкорбут, чахотку, чиряки, не рахуючи пошести тифу, яка час від часу вибухала.

Щоденно в 5. год. рано відчиняють головні ворота „Кремлю" і в асисті двох санітарів у білих халатах і довгих, чорних, ґумових рукавицях, виїздить від із навантаженою на нього величезною скринею. Скриня може помістити 8 трупів. Ховали їх на давнім манастирськім цвинтарі, недалеко мурів „Кремля", за „женротою". Там завжди був приготований діл, який міг помістити к. 200 трупів. Тут два санітарі викидали зі скрині привезених трупів, прикриваючи відтак діл дошками. Дошки прилягали неконче щільно, отже в день можна було знаменито добачити лежачі в ямі в неладі трупи мужчин і жінок, старців і молодців. Щойно коли діл відповідно заповнився, його засипали землею.

Вязні називали ці доли так, як вояки називають підчас війні спільні гроби: „братскія моґіли".

НАРОДИ В СССР

(Докінчення. Початок на 5-ій ст.).

волзьким татарам є **астраханські** татари — 43 тис., які живуть в дол. бігу Волги та **барабинські,** що живуть в Барабинськім степу в Західньо-Сибірському Краю.

Дальше татари розподіляються так: **1. кримські степові** — що їх совітська статистика начисляє 125 тисяч, живуть в степах і в північній полосі Кримської А.С.С.Р. і займаються хліборобством, а частинно плеканням садів і худоби. Визнають іслям. Живуть малими кольоніями теж в Україні та Білорусі, де їх має бути 4.500 душ. **2. південнобережні кримські** — числом 54 тис., що живуть в містах і селах південного берега Криму, а займаються садівництвом, скотарством й ремеслом та були й остають під великим впливом греків, ґенуезців і анатолійських турків. **3. чулимські** — числом 30 тис., що живуть в тайгах західньо-сибірського Краю над ріками Тома й Чулима, є хліборобами, уживають тюркської мови та полишаються під великим впливом москалів. **4.** В прикаспійських степах живе **6 тисяч кундровських татар або карагашів,** що є напівкочовими скотоводами, а дуже близькі ногайцям. Визнають іслям, а уживають тюркської мови. **5.** Ще

слід згадати про **черневих татар,** що числом 9 тис. живуть в північ. Алтаї в зах.-сиб. Краю. Це вже осілі скотоводи, вони частинно й постепенно переходять до рільництва. По релігії — вони шаманісти й православні, а це вже завдяки московським впливам.

До ґрупи татар належать теж **башкири,** що їх начисляють 714 тисяч. Вони творять осібну республіку, т. зв. **Башкирську авт. соц. сов. республіку** (Б.А.С.С.Р.), що лежить на полудневий схід від татарської А.С.С.Р., але є більша від неї, бо займає територію 158.100 км², де живе 2 міл. 741.000 нас. З усіх 714 тисяч башкирів лиш 393 тисячі задержали свою мову.

Расово приналежні сюди (до татар) ще **мещеряки** — числом 243 тис., далі **ногайці, бессермони** та 1 міл. 117 тис. **чувашів,** що творять републіку тої самої назви. Її територія виносить 18.400 км², живе там 894.000 нас. (отже не всі чуваші живуть в „своїй републіці"!). Найбільше місто — Казань.

Також **калмики та монголи** — це народи тюркськотатарської раси. 369-тисячний монгольський нарід — це частина того давнього калмицького народу, що прийшов був з Азії в давнину й тут поселившись, переходив різну історичну долю, підпадаючи під більший або менший вплив сусідів, зміняв своє внутрішнє обличчя й сьогодні полишив лиш своїх нечисленних нащадків.

Туди ж треба зачислити ще **109 тисяч уйгурів** та **766 тис. туркменів,** що творять союзну ССР, прилучену до СССР подібно, як узбецька щойно в 1924. р. Туркменська ССР займає простір 474.000 км², де живе 1 міл. 31 тис. людности (УЗЕ, 166 ст.). Ця вбога й напівпустинна країна притикає на заході до Касп. моря, на полудні до земель Персії; східня ж границя лиш дещо висунена поза ріку Алир-Дарію. На півночі сусідує Туркменістан з Каракалпацькою Авт. Обл. Туркмени розпадаються на такі племена: **йомуди, текинці і ерсари.**

Дальше до тюрксько-татарської раси належать **азербейджанські турки,** числом 1 міл. 707 тисяч (за „М. Сов. Енц."); найбільш рухливі зпоміж усіх згадуваних народів цеї раси. Творять осібну республіку — **Азербейджанську ССР,** що разом з Грузинською ССР та Вірменською ССР творили колись т. зв. Закавказьку Федерацію.

До згадуваної раси зачислюють ще **самоїдів,** що творять перехід до фінської расової ґрупи. Вони живуть у зах. Сибірі, в саянських горах, де поселились їх отатарівші родичі, цебто **карагаси,** а побіч них **камасинці, сейоти, урянхайці** — всіх їх впрочім небагато, а тому й не мають вони більшого значення.

Серед народів СССР дуже замітне місце займають **грузини,** що їх число означує Енцикл. Ґутенберґа на 1 міл. 821 тисяч, а совітська лише на 1 міл. 493 тис. Себе самі називають грузини — картвелами. Творять осібну републіку т. зв. **Грузинську СССР** (65.985 км²), що колись входила у склад т. зв. Закавказької Федерації. Живуть вони на Кавказі з такими меншими народами як: **аджарці в Адж. АССР** — 131 тис. населення, **яфетиди,** що живуть в західньо-північній частині Кавказу і розпадаються на: **абхазів,** 57 тисяч, **черкесів** — 79 тисяч і **кабардинців** — 140 тисяч та в середній частині Північного Кавказу **чечени** — 319 тисяч. Далі східню частину Кавказу замешкує аж 29 народів: авари, лезги, лаки, даргини, цахури, кайтаки. Решта ж такі, що начисляють від 100 голів — до 8 тисяч, а простір, що його такий „нарід" замешкує виносить нерідко 2 села, тому то й не вичисляємо їх.

В сусідстві з грузинами живуть **вірмени,** що називають себе хай. Є їх 1 міл. 569 тисяч в СССР і займають досить великий простір званий **Армен. ССР** (34.540 км²). Вірмени є азійського походження. Колись під напором турецьких племен переселились до Европи, так що сьогодні подибуємо їх (навіть в більшій скількості!) в устю Дона — це т. зв. **нахичевани** і далі в Ставропільській, Астраханській ґуб., в Перекопі, на Кримі і т. д.

Треба згадати про **фінську та індоіранську ґрупу народів.** До першої належать: **1) лопари** на Мурмані 1.7 тис. **2) карели** в околиці Архангельська, 248-тисячний нарід, **3) ижори, 4) інгри, 5) чухонці, 6) ести** — 155 тисяч на острові Езелі, **7) ливи, 8)** над Клязмою й Окою **муроми, череміси** — 428 тисяч, **9) мордва** 1,340 т., **10) вотяки** — 504 т., **11) пермяки** — 149 т., **12) зеряни** — 226 т., **13) вогули,** в верхівях Печори, що притикають до **остяків,** що себе називають **манзя.** Це угрофінські народи, що живуть на Півн. Уралі і займаються риболовлею і оленеводством, а яких є 5.700 мешк., **14) мещеряки** — 243 тис. і дрібніші.

З індоіранської ґрупи найголовніші **таджики** — 979 тис., з чого 1/3 живе в Узб. ССР, Творять вони осібну т. зв. **Таджикську ССР,** що межує на сході з Китаєм, на півночі й заході з Узб. ССР і Киргизькою ССР. Простір її виносить 161.300 км², де живе 1 міл. 36 тис. людности, з чого 68.5% припадає на самих таджиків, що живуть головним робом на півночі та заході своєї землі, 24.5% становлять **чорні іранці,** 28% припадає на всю решту: киргизів, москалів, туркменів і арабів. **Осетини** — 272 т., в Осет. авт. обл., решта в Грузії, **тамиши** — 77 т. й **тати** — 29 т., в Бакінській окрузі Аз.ССР **курди** — 37., в Курдистані, **ірани** — 9 тис., від них назва ґрупи **припарамські іранці,** в горно-бадахтанській авт. обл. — 10 тисяч, **ягнобці.**

Врешті на Далекому Сході: **коряки, камчадали** (4 тис.) на Камчатці, де ще **чуванці** 705 чол., **енисейці** на Сахаліні — **гиляки** (4 тис.), на чухотськім півостр. **ескімоси** 1.2 тис., **корейці** 171 тис., **китайці** 86 тис., **дунгани** 14.5 тис., і т. д.

ВАСИЛЬ КОБУР

Розглядові національного складу московської імперії та розцінці протимосковських сил поодиноких народів присвячуватимемо в „Геть з большевизмом" окрему увагу. Тут містимо спробу одного із молодших авторів дати загальний образ національної мозаїки СССР.

„Демократичні" вибори

Не знати, чи внаслідок сліпого припадку, чи може кермований якоюсь задною думкою, помістив начальний редактор „Правди" з 7. XI. ц. р. статтю Леніна „Вся влада совітам". Вона була вже видрукована 1917. р. у „Правді" ч. 99., одначе не увійшла у збірку творів Леніна. На особливе підчеркнення серед існуючих політичних і соціяльних обставин заслуговує ось таке місце з названої статті:

„На кожному кроці щоденно і навіть в кожній годині в імені найбільш аторитетних державних установ і зїздів відкликаються до революційности народу та до його демократизму, а в той час загальна політика уряду, а особливо його внутрішня політика, передусім його економічна політика — все це є відступленням від революційности та нарушенням демократизму. Такий стан довго не може тривати. З різних причин таке положення мусить виявитись хитким. А впертість політика не зовсім розумна. Справа, хоч і поволі, йде до того, що давно проголошений нашою партією перехід до влади в совіти здійснюється".

Не дивно, що ця стаття не увійшла у збірку творів Леніна. За час большевицького режиму ні разу совіти не мали в своїх руках влади. Влада завсіди була в руках партійної верхівки. Вона в імені совітів, що їх большевики замінили у „робітничо-селянські говорильні", справувала т. зв. диктатуру пролетаріяту. — Поміщення цитованої статті Леніна у XX-ліття большевицького перевороту, доводить, що **справа в СССР з демократією робітників та селян стоїть на тому самому ступені, що й до приходу большевиків до влади,** не зважаючи на те, що появилась там „найдемократичніша" сталінська конституція, що обдарувала многонаціональне населення чотироприкметниковими виборами до всіх установ включно з „Верховним Всесоюзним Совітом" у Москві.

Ціла пікантність цитованої статті полягає в тому,

що вона відбиває настрої деякої частини комуністичної партії, яка є проти диктатури Сталіна-Єжова. Самих чекістів на чолі з Єжовом є біля 20% всіх кандидатів до Верховного Совіту. Крім них входять тут всі члени Політбюра на чолі із Сталіном, майже всі секретарі та їхні заступники місцевих партійних організацій, державні та партійні урядники на чолі з міністрами та їх заступниками всіх союзних та автономних республік, розуміється з тими, що до них влада має бодай 95% довіря, військовики на чолі з всіми маршалами, а у хвості з трьома рядовиками, дальше йдуть професори вищих та середніх шкіл, учителі, кілька письменників та артистів, трьох членів Академії Наук. На кінець яких 30 процент всіх кандидатів припадає на „пануючу" класу — робітників та їх „підпору" працюючих селян, між якими є поважне число інженерів, агрономів і різних техніків. Коли візьмемо пiд увагу кампанію до виборів, що тягнеться від вбивства Кірова, то можемо бути певні, що **у Верховний Совєт попадуть самі сталінські підголоски.** І відси побожні зідхання в сторону „влади совітів" між новими кандидатами на опозиціонерів. Для тих чи інших опозиціонерів, ґрунт напевно буде — тимбільше, що тепер ґенеральна лінія на чолі із Сталіном підготовляється до переходу від соціялізму до комунізму, для села це значить заміна колгоспів на комуни.

На кожну виборчу округу припадає один кандидат у депутати, який не має ніякого конкурента до „посольських дієт". Значить буде напевно вибраний. Кандидатури мали бути виставлювані на спільному порозумінні між партійними і непартійними. Т. зн., що партійні намічували кандидата, а якийсь непартійний большевик, відповідно оброблений, на зібранні зіганих виборців своїми сотськими, висуває кандидатуру когось з Політбюра, найчастіше Сталіна, а побіч нього місцевого кацика, якого наказала йому висунути місцева організація компартії. Так отже Сталін, а з ним і члени Політбюра мали шанси стати послами від усіх виборчих округ. Бо кожна виборча округа має висунути по одному депутатові до Совіту Національностей і Совіту Союзу. До Совіту Національностей ішов звичайно якийсь місцевий кацик, до Совіту Союзу звичайно Сталін, рідше хтось з його близького окруження. Тимчасом 10. XI. ц. р. члени ЦКВКП вислали у виборчі комісії спільного листа, а в ньому дякують за довіря до них у різних виборчих округах, але кожний з них буде кандидувати тільки в одній окрузі. Сталін, Молотов, Булганін і Хрущев кандидують у Москві, Каганович у Ташкенті, Ворошилов у Мінську, Калінін, Літвінов і Жданов у Ленінґраді, Андреєв у Асхабаді, Микоян у Еривані, Чубар у Харкові, Блюхер у Ворошилові на Дал. Сході, Мандільський у Акмолінську, Шверник у Єкатеринбурзі, Крупска у Серпухові, Мехліс у Кунцево під Москвою, Ейхе у Новосибірську, Єжов у Н. Новгороді, А Будьонний, Косіор, Косарев повинні вибрати собі по окрузі на УССР.

Так в кожній виборчій окрузі лишивсь один кандидат до Совіту Національностей і один до Совіту Союзу, а де його не було, бо Сталін чи якийсь там інший Єжов зрезиґнував, там висунули нового. Значить функція виборців обмежується до того, щоб готовий список кандидатів запакувати в коверту і кинути до урни. Вдійсності виборів ніяких не буде, бо виборці не могтимуть вибирати між кількома кандидатами. Поправді сказавши ще найбільш подібними до виборів, були вибори кандидатів. Бо кожний вибраний кандидат, оскільки вдалось йому перейти через чистилище виборчих комісій і пізніше його ҐПУ не зліквідувало вдійсності є послом-депутатом. Лишається ще признати йому цей титул правно. І це станеться 12. XII. ц. р.

Фільма добре накручена, тільки існують деякі трудности у її виставленні і так журнал „Партійне Строітельство" ч. 20. дає вираз свого неспокою зприводу того, що „у виборах буде брати участь понад 100 міл. людей. Треба, щоб створити 150 тис. виборчих станиць. У склад місцевих виборчих комісій треба виділити до півтора мільйона людей". А де їх взяти стільки „чесних, вірних політично непорочних большевиків? Адже ж „деякі робітники зовсім не цікавляться ходом підготовки до виборів". А знову велика частина цих, що беруть участь у підготовчій кампанії, трактують свою роботу, як засіб заавансувати і в тій цілі виставляють фалшиві доклади про свою діяльність при підготовці виборів. І так у „Труді" з 28. м.м. пише так якийсь Свистунов, з контрольної бриґади з нагоди провірки 35 виборчого участку у Ростові над Доном: „У списку вказано, що в участку живе 46 членів ВКП (б), 5 кандидатів ВКП(б), один прихильник і 47 комсомольців. Вдійсності показалося, що 18 членів і кандидатів ВКП(б) і 9 комсомольців не живе тут від 1928. р. А декотрих зовсім не було. У списку аж рябіє від більших похибок. Наприклад вказано, що Єгорушкін Степан є кандидатом ВКП(б), а вдійсності він є безпартійний". І т. д. А знову „Правда" ч. 299 алярмує, що „у Казахстані слаба аґітаційно-пропаґандивна робота, бо в районах Алма-Атинської, Південно-Казахстаської, Східньо-Казахстанської, Актюбинської області розповзались сектанти, мулли, попи. В Західньо-Казахстанській області, де активність священства особливо замітна, лише 21. X. почали підготовляти пропаґандистів". — Але то нічого не шкодить, кандидати будуть вибрані і у Верховному Совіті не забракне ні одного депутата.

Не в тому лежить причина гулюкання центральних органів на місцеві, що ці не справляються, як слід з масою виборців. Причина лежить у тому, що **партія не всилі опанувати маси в мирний час і в додатку в такій невинній справі як вибори до Верховного Совіту,** не вміє завести ладу при столах, заставлених такою пишною стравою як сталінська конституція. Бо що буде тоді, коли загремлять гармати і СССР схоче вислати червону армію на підмогу польським, німецьким чи французьким комуністам? Сучасні вибори для партії це великі маневри. Одначе маневри це ще не війна, хоч і підчас маневрів трапляються ранені і вбиті. А в СССР тепер не бракує вбитих і то не тільки в ҐПУ, але й зі сторони робітників та селян, що вбивають так партійних, як і „непартійних большевиків", себто тих, що наблизились до них на віддаль руки озброєної в сокиру, ніж, бомбу чи віддаль стрілу з втинка. — **Обі сторони справляють свої маневри.** Про це свідчать самі большевицькі ґазети. Вони заявляють, що **серед безпартійних є більше заінтересування виборами чим серед партійних і так званого активу зложеного з різних стахановців.** — Річ ясна, що це заінтересування, це є заінтересування вязня щілиною, що повстане у вязничному мурі, а якої ключники з комуністичної партії не всилі вже заліпити, але стараються її тільки перегородити, мовляв, ця щілина повстала з їх власної волі для добра самих вязнів, щоб ці могли більше свіжого воздуха хлипнути.

Настрої мас є відомі Сталінові, навіть дуже добре, а ще ліпше Єжову, їх думають використати також і самі члени компартії, особливо ці, що є близько престола влади, оттакі, як нач. редактор „Правди", — проти Сталіна. Так, як це свойого часу пробували робити ті творці лівої чи правої опозиції, що сьогодні вже не живуть. Вони свідомі того, що Верховний Совіт. Вони свідомі того, що Верховний Совіт це буде тільки верховна говорильня, де будуть пописуватися ставленики Сталіна-Єжова своїми вірнопіддачинчими заявами Сталінові і сильними оплесками в честь Сталіна. Вони знають, що для їхніх амбіцій там не буде місця. І вони делікатно при помочі Леніна, значить льояльно, накивують Сталінові, „хоч круть — хоч верть, в черепочку смерть". Безперечно, що гризня між верхівкою компартії, це тільки гниття цілого большевизму **і ми ніколи не думаємо ставити ставки ні на одну з цих гниючих частин цього твору Леніна - Сталіна, але ми оцінюємо його як факт позитивний для нас.**

ГР. КОВАЛЕНКО

З недостачі місця статтю „Роля Москви на Далекому Сході" відкладаємо до чергового числа „Геть з большевизмом".

Московська рука в Еспанії

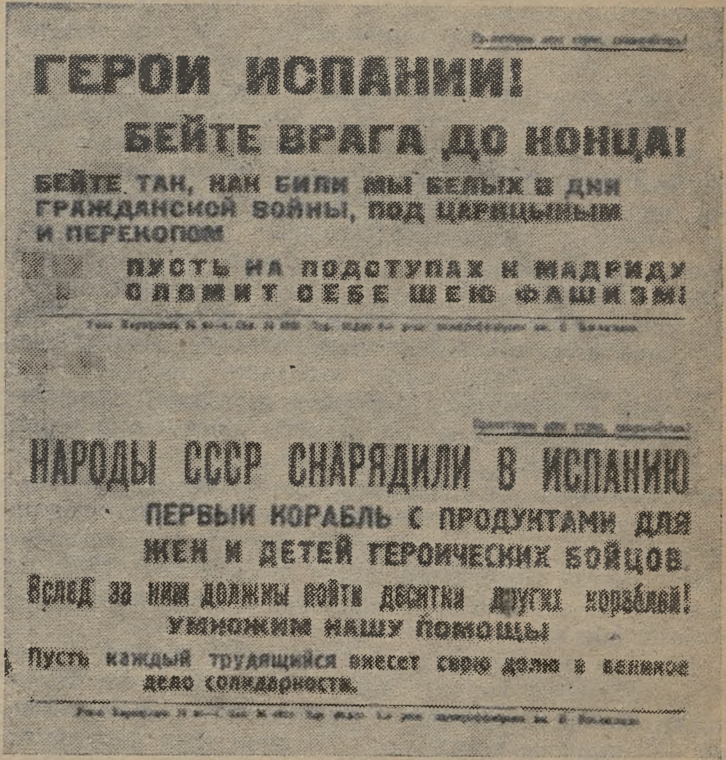
Еспанія завжди дуже сильно була виставлена на удари большевизму. Це одна з тих країн, що її большевики думали якнайскорше опанувати, щоб створити там свою твердиню в Західній Европі. Пропаґанда мала успіх, бо причинювались до цього нездорові соціяльні відносини, що домагались негайної розвязки. За поміччю масонерії удається большевикам в р. 1930-31 усунути диктатуру Прімо-де Рівери та королівство, а на їх місце установити вигідну їм та їхньому діланню парляментарну републику. І від того часу аж до 1936. р. стараються большевики цілковито Еспанію опанувати. Засипують край відповідною літературою та переводять страйки, що їх було в 1930. р. 529, а в 1931. уже 3643. Компартія, що мала в 1930. р. ледви 800 членів начислює при виборах в 1933. р. 400.000 голосів, а число учасників деяких страйків обіймає півтора мільйона.

Ще здавалось, що еспанський нарід отрясеться від соц.-ком. блахмана, коли то 1933 Джіль Робль став на чолі уряду. Однак він не зумів розвязати пекучого соціяльного питання та наладнати відносини так, як цього вимагало добро нації й мусів уступити. 1934. р. приходить вперше до голосу „людовий фронт“, що приготовляє на осінь „еспанський червоний жовтень“. 5. жовтня вибухає ґенеральний страйк і 2 тижні триває кривавий терор червоних. За невдачі в тому часі в Німеччині хоче Комінтерн відімститись на Еспанії. Лише з трудом удалось здусити астурійську револьту. А білянс її: 1372 убитих, 2921 ранених, це жниво революційних трибуналів розбещеної юрби.

Та після здавлення револьти робота комунарів не втихає. **VII. конґрес Комінтерну призначує 2 міл. пезет річно на „роботу“ в Еспанії.** І „робота“ йде! При виборах в лютні 1936. р. фольсфронт перемагає. Наступає амнестія для 30.000 злочинців-комунарів, що доповнюють штаб та творять аванґарду большевизму в Еспанії. На місце Заморри вибирають президентом Азанію — еспан. Керенського, а вже 5. квітня еспан. Ленін Лярґо Кабаллеро пропонує „совети“. Москва не спить. Транспортам зброї немає кінця; вишколюється 150.000 міліціонерів. Велику вагу присвячують армії, щоб її розложити. Усувають противних їм ґенералів, як Франко, Кабанелляс. Терор червоних стає невиносимий. **В початках липня 1936. р. Москва висилає до Мадриду Белю Куна, щоб приготовив оружне повстання.** Щодня падуть від зрадницьких куль комуністів передові громадяни, вкінці 13. липня гине один з передових мужів національної Еспанії Кальво Сотельо.

Та в останній хвилині підносить повстання проти московської зарази ґен. Франко. 17. липня 1936. піднімає він боротьбу за волю Еспанії. 18. липня мадридське радіо оголосило вістку про „пуч ґенералів“ та закликало робітників до оборони. Відразу терор степенується у великих відсотках. В „Палаті Мистців“ в Мадриді почала урядувати „Чека“. Почались невидані від часів больш. революції підпали, убивства, садистичні знущання. Божевільний кривавий дурман святкує свої оргії, що їх годі поняти. А цьому всьому **проводять висланники Москви,** що тим способом відразу хочуть знищити усіх-усіх, хто лиш не є большевиком. У кожній своїй невдачі дошукуються вини населення та теророзують його в жахливий спосіб.

Свою базу основує ґен. Франко в Марокко, де старшини чужинецької леґії усі були одної з ним думки. З небувалою відвагою, на чолі всього 150 вояків, ґен. Кеїпо де Ліяно здобуває Севіллю. Наварра стає базою хороброго Молі. Також Ґаліція і Сараґосса й Ферроль дістаються в руки повстанців. Одначе ціла майже Еспанія в руках червоних. Слабий опір ставлять ще кілька днів ґарнізони в Барсельоні, Аліканте, Валенсії... Кілька тижнів завзято боронять це Сан Себастіяну фалянґісти. Зле діється з Овієдом. Лиш один ще тільки толедський Альказар стояв твердо Франко тратить пристань Картаґену, і мусить привозити поміч з Марокко літаками. Всетаки армія починає нестримний похід на північ. Франко установляє уряд у Бурґос

Плякат для привітання еспанців у Москві.

та освободжує славний Альказар 28. вересня. Це приносить йому великий моральний успіх, бо **герої Альказару увійшли у світову історію як передові репрезентанти геройства та боротьби за батьківщину.** Та в тому побідному поході не вдається націоналістам увійти до столиці. Дорогу заступає їм міжнародня бриґада, що якраз сформована відійшла на фронт. Починається довга завзята боротьба за Мадрид. Боротьба за нього ставляє на другому пляні усю боротьбу в інших областях краю. Овієдо, Ірун, Сан Себастіян це успіхи націоналістів, а дальше Маляґа, Більбао та вкінці ліквідація астурійського фронту. На днях розпічнеться останній етап боротьби. Ґен. Франко готовиться уже до остаточного удару, а **його побіда буде одним із найтяжчих ударів по заборчих лапах большевицької Москви.**

Що цілу акцію в Еспанії перепроваджує та Москва, що її в тому інтерес, це видно наглядно. — Відразу по вибуху повстання Комінтерн і Профінтерн проклямували збірку 1 міліярд франків на потреби „Лівої

Еспанські червоноармійці в Москві.

Еспанії“, а Швернік ґен. секретар сов. проф. союзів оголошує, що Сов. Союз готовий післати урядові матеріяльну допомогу до боротьби проти фашизму,

щоб сов. влада запанувала на іберійському півострові. Московський Комінтерн організує т. зв. міжнародні бриґади, а набір до них провадиться включно до способів торгівлі живим товаром. На їх чолі стає московський ґенерал Лазар Шварц-Клебер, що досі працював в Зовн. Монголії і Китаю. Уже з кінцем минулого року начислювали міжнародні бриґади найменше 45.000 людей. Рівночасно з роботою через Комінтерн, Москва веде свою роботу безпосередньо. **Усе там відбувається на приказ Москви, усе під її контролею.** Туди висилається „посла“ **Розенберґа** до Мадриду, „ген. консуля“ **Антонова-Овсеєнка** до Барсельони, Туманова до Більбао. Після Розенберґа приходить **Лев Якобсон-Ґаікіс**, що про нього писав паризький Матен: „Це спец і мистець у тайній революційній діяльності, це здібний аґітатор, а його повновласти є далекойдучі“! Московське радіо надає постійно директиви для політичної й військової боротьби в Еспанії. **Московські старшини стоять на чолі відділів, московська зброя є в руках червоних міліціянтів.** Це все робить Москва не скриваючись та заєвляє у своїй облуді, що помагати леґальному урядові це не є ніяке встрявання в чужі справи, а рівночасно „Комуністичний Інтернаціонал“, орґан Комінтерну пише ще в серпні 1936. р., що ця війна **„мусить приняти характер інтернаціональної боротьби проти фашизму“.**

Півтора року вже триває боротьба. „Arriba Espana“ — „Еспанія горою“ кличуть освободителі-націоналісти. Кличем червоних є зрезиґноване „non passaron“ — „вони не перейдуть“. Та вони таки перейдуть, бо перейти мусять!

Для нас українців боротьба в Еспанії важна з тої причини, що бере в ній активну участь большевицька Москва. Тому поразка „червоної“ Еспанії і побіда ґен. Франко, що заповідається, матиме для нас велике значення, як поразка та тимсамим послаблення найгрізнішого окупанта України Москви. Та рівночасно нам, що на власній шкірі тому 20 літ почали дізнавати та досі дізнаємо „блага соціялістичного раю“, а вдійсності найжорстокішого гнету большевицької Москви, — не шкодить застановитись, чому большевики у своїй імперіялістичній заборчості можуть ще тепер ловити на вудку своєї ехидної пропаґанди широкі маси других народів.

Власне Еспанія є знаменитою показовою лекцією тої правди, що **московські впливи завдячують своє поширення у світі тільки і тільки тому, що народи не вміють наладнати правильно своїх внутрішніх справ.** Московські гроші, так! Це велика сила в руках Москви. Але при помочі них вона може купити собі тільки злочинців, соціял-зрадників. Більшість з тих, що йдуть за Москвою, візьмімо знову Еспанію, роблять це цілком несвідомо, отуманена бандою її аґентів. І насувається тепер питання, чому большевицьким аґентам вдається отуманювати народні маси, чому вдається їх вести **проти їхніх власних інтересів, проти інтересів їхньої батьківщини?**

Москва є ворогом самостійности й сили всіх націй. Вона хоче мати їх всіх під своєю рукою і не дивниця, як **вона використовує все те, що може дати їй можність осягнути її ціль.** Але не можна того ніяк зрозуміти, як так звані патріотичні круги, що деколи називають себе ще й націоналістичними, можуть спричинювати замішання і неспокій внутрі своїх держав тому, що не узгляднюють цих всіх суспільних, політичних і економічних перемін, що зайшли в їхніх державах.

Життя неможливо стиснути залізними обручами, воно їх розсадить, хоч може зараз після народин своїх вмерти, власне з причин надзвичайно важких родів. Отож і Москва використовує це подвійно, раз тому, що вагітність старих суспільних устроїв новими вже

Совітські вояки на еспанськім фронті.

з природи речі ослаблює матірний орґанізм, а друге, що невідповідна поведінка „матері“ з дитиною, що ще є в її лоні, дає Москві запоруку, що новородок може прийти на світ без голови або з пів чи чверть головою. А на це вона жде. Вона в своїх лябораторіях має на запас готові голови для еспанських, китайських і т.д. „працюючих мас“. — Вона тоді підшивається під визвольні гасла, „вона тоді єдина провадить нац-визвольну боротьбу поневолених народів“, вона тоді єдина за „соціяльне визволення“. **Вона старається не допустити до утворення „нового життя“, бо це нове життя у повній своїй силі й здоровлі є непоборною запорою перед заборчістю Москви.**

А-ИЧ

В терені безпосередньої боротьби

АДЖАРСЬКА АССР. — В кінці вересня в Аджарії відбувся голосний судовий процес над членами „контр - революційної, шпигунсько - повстанчої, терористичної, диверсійно - шкідницької орґанізації, що ставила собі ціллю відірвання аджарської республики від СССР шляхом збройного повстання“ („Правда“ з дня 28. вересня).

На лаві підсудних, як обвинувачені в цих злочинах, засіли президент аджарської республики **Лордніпанідзе**, його замісник і міністер легкої промисловости **Рамішвіллі**, міністер хліборобства **Маґрелідзе** і 7 інших міністрів республики. Всі вони вже розстріляні. („Бакинский Рабочий“ із дня 30. вересня).

АБХАЗЬКА АССР. — Верховний суд у Сухумі судив недавно 13 заговірників на Сталіна. З приводу цього процесу вийшло на яву, що було чотири досі нікому невідомі замахи на Сталіна. Ще 1933 року Сталін був в Абхазії і був тоді в гостині в предсідника абхазького ЦВК-у Нестора Лакоби. Нестор Лакоба враз із Іналом Іпою приготовив тоді для Сталіна затроєні страви. Але з остраху, щоб йому самому через помилку не подали отруї в заміненій тарілці, він вибрав інший плян. Сталін виїхав на море невеликим кораблем. Тоді, коли корабель був близько берега, його обстріляли з кулеметів на приказ Нестора Лакоби та начальника абхазького ГПУ Михелідзе. Та замах не вдався, бо корабель швидко виплив у море. Тоді ГПУ „зліквідувало“ Нестора Лакобу і Михелідзе. На останньому процесі судили братів першого заговірника Михайла і Василя Лакобів, спільника Нестора Лакоби, Інала Іпу — б. директора станції в Ґаґрах, і Єґунова. Обвинувачували їх за зорґанізування ще двох замахів на Сталіна. Десять обвинувачених засудили на розстріляння. а трьох на вязницю 10-20 років.

АЗЕЙБЕРДЖАНСЬКА ССР. — На останньому зїзді компартії Азербейджану, місцеві представники влади говорили про існування в республиці орґанізації „націоналістичних і нiпоно - німецьких аґентів, які кермують контр - революційною акцією“ в Баку й Азербейджані. „Правда“ (з дня 9. червня) сповіщала, що „націоналісти пролізли в парторґанізації й навіть займали відповідальні пости в апараті ЦК і в Бакинському комітеті“... „Вороги народу шкодили також і галузі літератури й мистецтва“.

На чолі „ворогів народу“ стояв **Рухули Ахундов** — президент Академії наук азербейджанської республики...

30. жовтня почався процес „контрреволюціонерів і буржу-

азних націоналістів“ округи Баку. Серед підсудних засів і один із предсідників ЦВК. **Музабеков.** Із 14-и обвинувачених — десять мають більше сорока років, 10 обвинувачених — члени комуністичної партії. Обвинувачують їх, що шкодили большевицькій владі взагалі а владі Азербейджану зокрема й підготовляли переворот, що мав завести в Азербейджані капіталістичний устрій. Крім того підсудним закидають: „саботаж, контрреволюцію, шпіонажу в користь одної держави та приготування до замахів на членів совєтської влади.

Три тижні передтим президента Азербейджанської Союзної Республики обвинувачували як „троцкіста і бухаринця і скинули з посади. З того часу переслідування „ворогів народу“ в Азербейджані йдуть безупину. Большевицька преса пише, що контрреволюціонери Азербейджану зговорилися з такими же контрреволюціонерами Вірменії і Грузії для спільної боротьби з московсько - большевицьким ярмом.

БІЛОРУСЬКА ССР. — Початком цьогорічної розправи Москви з партійно - урядовими чинниками совєтської Білорусі було звільнення секретаря ЦК місцевої компартії **Гикала.** В червні заарештовані й зліквідовані секретарі й члени політбюра компартії Білорусі — **Уборевич, Арабей, Бенек і Дяків** (Бенек крім цього займав пост міністра хліборобства БССР). Цих сановників „Правда“ (з дня 15 червня) назвала „найгіршими ворогами совєтського народу“.

В червні ж московська преса зачала кампанію проти президента білоруської совєтської республики **Червякова**. Його обвинувачували в „буржуазному націоналізмі“. Кілька днів пізніше Червяков покінчив життя самогубством. Його смерть совєтський уряд офіційно умотивував „приватними родинними обставинами“... Слідом за білоруським президентом пішов і білоруський премієр-міністер **Голодєд,** що дуже довгий час займав цей пост. Заарештований під невиразним закидом „опортуністичної практики“ — він також кінчив самогубством.

В серпні заарештували... міністра внутрішніх справ Білорусі — **Гуревича,** а місяць пізніше зліквідували й нового білоруського премієр - міністра (що був призначений на місце Голодєда) — **Волковича.**

13. жовтня воєнний трибунал у Минську засудив на розстріл директора департаменту міністерства хліборобства БССР **Пасманика,** замісника директора **Іванова,** директора **Мясникова** й урядників **Добружського** й **Гурського.** Всіх обвинувачили за „саботаж і шпіонажу“. 17. жовтня розстріляли пять вищих урядників промислових установ і девять залізничих урядників, що займали відповідальні пости. Преса пояснила, що засуджені належали до „найнебезпечнішої закордонної орґанізації“.

2. листопада воєнний трибунал у Гомелі засудив на смерть 8-ох діячів Білорусі, обвинувачуючи їх за саботажі та шпигунську діяльність. Серед засуджених є: б. предсідник Гомельського совєту **Валашанок,** б. директор одного з департаментів міністерства народнього здоровля Білорусі Гурль, вищий службовик міністерства земельних справ Шведов. один директор гомельської машино - тракторної станції і два ветеринарі.

БУРЯТ - МОНГОЛЬСЬКА АССР. — У звязку з розвитком подій на Д. Сході, положення в цій республиці надзвичайно напружене. З совєтської преси довідуємося, що „буржуазні націоналісти звили собі кубло в совєтському й партійному апараті Бурят - Монголії. Їх шкідництво було виключне по своїй нахабности. Націоналістичним контр - революціонерам доручили керму в наркомпросі, в інституті культури, в союзі письменників, в госіздаті і т. д. І в земельних орґанах розбещені (!) націоналісти з усіх сил шкодили сільському господарству, намагаючись ліквідувати колгоспи(!). З доручення своїх господарів — ніпонських розвідчиків — націоналісти закажували худобу різними хворобами, скермовуючи тваринництво на шлях розвалу“... Головним „ніпонським шпіоном“ показався президент республики **Дампілон,** а з ним наступні чинники: міністер фінансів **Базаров,** міністер торговлі **Балтуєв,** секретар ЦІК-а республики **Ванданов,** призначений на місце Ванданова новий секретар ЦІК-а **Ломожанов,** керівник відділу промисловости **Верходубов,** керівник проПаґанди **Шаданов,** секретар обласного комітету **Єрбанов** і другий секретар обкому **Маркизов.** Що сталося з названими особами, преса не подавала, але коли прийняти під увагу, що вони були обвинувачені в таких „статтях“, як шпіонажа, диверсії, звязок із ворогами СССР і т. д. то можна ствердити, без ризика впасти в помилку, що вони також виведені „в розход“...

В останніх днях наспіли вістки про нові події в **азербейджанській** совєтській республиці. Усунули президента республики **Гусейна Рахманова.** Зачався новий судовий процес проти „буржуазних націоналістів“, обвинувачених у саботажах, „контрреволюційній“ діяльності й підготовці атентату на сталінського намісника в Азербейджані — Баґірова. Всіх обвинувачених — 14 осіб; з них 10 членів компартії.

ВІРМЕНСЬКА ССР. — У Вірменії національний терор Москви проявляється в останніх місяцях з особливою силою. В серпні усунули президента вірменської республики **Анезголіана.** Ще перед тим кінчив самогубством секретар ЦК місцевої компартії **Ханджян.** Призначений на його місце **Аматуні** вже проголошений „ворогом, що продавав інтереси народу“... Разом із Аматуні зліквідований другий секретар ЦК **Акопов.**

В кінці вересня заарештовані: премієр - міністер Вірменії **Гулоян,** міністер внутрішніх справ **Муґдуссі,** і міністер хліборобства **Гумедін.** Обвинувачено їх в зносинах із вірменськими еміґрантами - націоналістами і контр - революційній діяльності („Правда“, 28. вересня).

Заарештовано також **Абрамяна,** після його повороту з закордону. Як вказує совєтська преса — це він був посередником у звязках представників вірменського уряду з націоналістами-еміґрантами. Цікаво зазначити, що заарештований міністер внутрішніх справ Муґдуссі тільки недавно дістав від Єжова(!) орден Леніна, в нагороду за „ретельність, виявлену в боротьбі з ворогами народу“.

ГРУЗИНСЬКА ССР. — В червні совєтська влада викрила в Грузії „терористичний центр“, що провадив проти-московську політику й змагав до відірвання Грузії від СССР. На чолі центру стояли визначені члени місцевої компартії — **Кікнадзе, Торошелідзе, Окуджава, Кавтарадзе і Мдівані,** що займав пост замісника премієр - міністра грузинської республики. Всі вони розстріляні.

Водночас із ними були заарештовані й пізніше розстріляні премієр - міністер Ма,алошвілі та другий його замісник **Аґніяшвілі.** З нагоди цих надзвичайних подій, „Ізвєстія“ писали, що Грузія охоплена „націоналістичними ворогами, які ведуть гнилу(!) політику“.

ДАГЕСТАНСЬКА АССР. — Тут також „націоналісти в купі з шпигунами та диверсантами пробралися в керівні партійні й совєтські орґани, бажаючи вернути владу князям й духовенству“... Даґестанські націоналісти намагаються зліквідувати в школах навчання московської мови, а також саботузть друк на цій мові місцевих ґазет („Ізвєстія“, 21. вересня). Усунено президента республики **Маґомеда Долґата** і премієр - міністра **Керим Мамедбекова.**

ДАЛЕКОСХІДНІЙ КРАЙ. — В Хабаровську на конференції комсомольців виступив маршал Блюхер і закликав гарячою промовою до співпраці комсомолу з далекосхідньою червоною армією. Взивав зокрема до співпраці в очищенні адміністраційного апарату від „ненадійних“ елементів. Конференція відгукнулася „гаряче“, але виявилася потреба чистити першусього сам комсомол. Неґайно ж на конференції викинули з салі засідань секретаря краєвого комсомольського комітету Амана й секретаря амурського обласного Комітету Задумова. Рівночасно відібрали в них членські права й скинули з секретарювання.

КАЗАХСЬКА ССР. — 7. червня „Правда“ сиґналізувала, що в компартії республики „вже після контрольного обміну партійних документів виявили багато націоналістичних бандитів“... В серпні перевели вже рогром!

Президент казахської республики **Кулумбетов** і замісник премієр - міністра **Ескараєв** „викриті, як буржуазні націоналісти й вороги казахського народу“... („Правда“ з 21. вересня). Зліквідували секретаря ЦК місцевої компартії **Нурпеісова.**

КАЛМИЦЬКА АССР. — „Правда“ (з дня 3. черня) подала, що премієр-міністр калмицької республики **Пюрбєєв** оказався „в спілці з людьми, що працювали як „зрадники батьківщини“... Що сталося після цього з Пюрбєєвим — невідомо, але немає сумніву що він усунений (коли вже не заарештований чи розстріляний).

КАРЕЛЬСЬКА АССР. — Посилення націоналістичного руху в карельській республиці що знаходиться на важній під оглядом стратеґічним територіяльній зоні (Фінляндія - Лєнінград), дуже занепокоює совєтський уряд. Орґан ВКП „Правда“ в останньому часі присвятив ряд статтей цьому питанню. З них довідуємося, між іншим, що „в совнаркомі, наркомпросі, наркомфіні, госплані, горкомі й обкомі Карелії орудувала оголтіла(!) банда шпигунів - націоналістів, що хоче закабалити карельський нарід і при допомозі фашистівської Німеччини встановити в Карелії капіталістично - поміщицький лад“...

В турботах за „щасливе життя“ карельського народу, Москва в серпні почала розгром керівних орґанів республики. Зліквідувала президента Карелії **Архипова** під замітом, що „він збирав навколо себе націоналістів і шпіонів та сприяв контрреволюційній акції. За цю ж провину усунули секретаря ЦІК-а республики **Хейконена** й секретарів обласного комітету **Ірклiка** та **Нікольського.**

В жовтні „Комуніст“ сповістив про розстріл девятьох вищих совєтських урядників Карелії. В цьому ж місяці впливи „буржуазного націоналізму“ викрили у відділах карельської міліції. Заарештованих віддали під суд, як „зрадників, шпигунів і ворогів народу“. Отже треба чекати нових розстрілів... „За Коммунистическое Просвещение“ (з дня 21. жовтня) з обуренням писало про спроби націоналістів карельської республики саботувати московську мову в школах та урядових установах. „Вороги народу“ перекладали на карельську (фінську) мову підручники для середніх шкіл, хоч — як запевняє „За Ком. Просв.“ — „русскій язик карельськім учєнікам впалнє панятєн“... За цей злочин супроти „вєлікава русскава язика“, карельських націоналістів покарали.

В Карелії завели замісць латинки знову ж гражданку, щоб так унеможливити карельцям читання фінської літератури. Користаючи з сусідства незалежної Фінляндії, карельці спроваджували звідтіль нелеґальну (в СССР) фінську літературу.

КІРҐІЗЬКА ССР. — На зїзді компартії Кірґізії виявилося, що ряд партійних керівників замішаний у „націоналістичний ухил“. Розправа з Москви не змусила на себе довго чекати! Звільнені з постів і проголошені „буржуазними націоналістами“: премієр-міністер республики **Ісакєєв,** міністер хліборобства **Есеноманов,** міністер комунального господарства **Тімербеков** і міністер здоровля **Шоруков.** Секретар ЦІК-а республики **Айльчинов** обвинувачений у тому, що „перетворив ЦІК Кірґізії в притон контр-революційних націоналістів, які пролізали в усі щілини партійного й совєтського апарату“. Після цього зліквідували ще міністра совхозів **Булатова, і Джиєнбаєва,** що тільки недавно був призначений міністром хліборобства на місце заарештованого Есеноманова.

МАРІЙСЬКА АССР. — В цій республіці „ґрупа ворогів народу — буржуазних націоналістів, вела свою підлу контр-революційну роботу на важніших секторах господарського й культурного будівництва". За це усунули президента республіки **Петрова.**

ПІВНІЧНО - ОСЕТИНСЬКА АССР. — Під замітом націоналістичного ухилу" усунули президента республіки **Тоґоєва.**

ТАДЖИКСЬКА ССР. — Положення в таджикській республіці вистарчально зясовує такий комунікат московської „Правди" (10. вересня): „На чолі низки наркоматів (міністерств. Наша пр.) показалися вороги народу, буржуазні націоналісти, що продавалися буржуазній розвідці"... Хто ж ці „продажні" люди?

Це президент таджикської республіки **Шотемор**, його замісник **Бобоналанов**, премієр-міністер **Рахимбаєв**, його замисники Максумов і Катань, міністер хліборобства **Курбанов**, міністер місцевої промисловости **Аблудаєв**, міністер харчової промисловости **Азімджанов**, міністер легкої промисловости **Масаїдов**, міністер освіти **Хасанов**, керівники справами кабінету міністрів **Фотолєбеков**, його попередник на цьому пості **Імамов і Мірзаєв**, і голова Сталінбадського міського совету **Ризков.** Таким чином зліквідували цілий уряд Таджикської республіки. Всі його представники показалися „підлими керівниками націоналістичних банд" („Правда", 12. вересня).

Це саме сталося й з керівними орґанами компартії республіки. Пішли в небуття секретарі ЦК **Ашуров** і **Фролов**, секретар комсомолу **Фазилов** й його попередник **Герасимов** і був. секретар ЦК **Шадунц.**

ТАТАРСЬКА АССР. — Орґан ВКП з дня 13. жовтня подає, що при перевірці й обміні партквитків виключено з партії 1.242 членів. Керівництво компартії змінене, але й новий ЦК (як твердить „Правда") виявляє в роботі „ґрубия ізвращенія"...

„Комсомольська Правда" (ч. 259) пише, що в Татарській республіці йде боротьба з релігійним магометанським рухом. В державних і партійних установах викрили багато „критих ворогів народу", а зокрема в народньому комісаріяті освіти та в державному видавництві.

„Красная Татарія" повідомляє про розстріляння 14 „саботажистів", що належали до „антисовєтської орґанізації та оперували в районі Буїнська". Серед них були і секретар і бувший предсідник обласного комітету партії, один редактор і кілька агрономів.

ТУРКМЕНСЬКА ССР. — Тут усунено през. республіки **Айтакова.** Ближчих відомостей наразі не-має.

УЗБЕКСЬКА ССР. — Подібне положення існує й в узбекській республіці. В червні звільнили премієр-міністра республіки **Файзули Хаджаєва** й з ним кількох міністрів (прізвища не подані). Хаджаєва обвинувачено в тому, що він анґажувався „в збройну боротьбу з совєтською владою, організував басмачество (місцевий націоналістичний рух. Наша пр.) і перетворився в наймита фашизму („Правда", з 8. вересня).

В цих же злочинах завинили члени ЦК місцевої компартії **Каримов, Цехер, Ісламов, і Манжара.** Зліквідували й секретаря ЦК компартії **Ікрамова.** Про Ікрамова совєтська преса писала, що під його „безпосереднім керуванням розвивалася робота бандитів, що змагала відірвати Узбекістан від СССР і перетворити його в імперіялістичну кольонію з буржуазним ладом"... („Правда" з 27. вересня).

Найвищий суд в Узбекістані засудив на кару смерти чотирьох замітніших адміністраторів Ферґанської области. Обвинувачували їх за приналежність до тої „бандитської шайки сепаратистів", що її головно був предсідник ради народніх комісарів Хаджаєв, — арештований ще в липні. Прокуратор вимагав для обвинувачених присудів смерти й заявив, що **вони належали „до таємних музулманських орґанізацій, що поставили собі за ціль відірвати Узбекістан від СССР. Вони розбуджували в масах націоналістичну ненависть до геройського московського народу, який помагає Узбекістанові будувати соціялізм. Ті „бандити" (лапки редакції) поклали всі свої надії на чорні сили фашизму. Вони заявляли, що вже незабаром Німеччина та Ніпон почнуть війну з СССР".**

В Узбекістані засудили на смерть сімох заговірників із організації, що поставила собі за ціль відірвати свою батьківщину від СССР. На чолі ор,анізації стояв керманич узбекістанської комуністичної партії Кайтов.

В Узбекістані звільнили з посади комісаря колгоспів **Каримова** та народнього комісаря справедливости **Саіда Алі Хаджаєва** і заступника комісаря фінансів **Абіжанова.**

УКРАЇНСЬКА ССР. — На весні біжучого року, секретар ЦККПУ Косіор вказував, що компартія України „дуже засмічена ворогами". Положення не направила чергова чистка, звязана з контрольним обміном партквитків. Вже після цієї чистки, прийшлося (по заяві Косіора) виключити з партії „велику кількість націоналістів, що сиділи в установах і підприємствах та переводили диверсії, шпіонажу й інші форми підлого шкідництва"...

В червні, чистка в Україні була ніби вже в основному закінчена. Призначили нові партійні орґани, усунули низку обласних і районових партсекретарів, обновлено ЦККПУ, його секретаріят, політбюро й орґбюро. Таким чином компартія України була „перетрушена" знизу до верху... Та не проґомоніло в совєтській пресі оце чергове „знищення ворогів", як зайшли нові події! „Правда" (з дня 25. липня) забила на алярм, описуючи „огидне видовище нахабної праці (ось „стиль"! Наша пр.) шпигунів, що засіли в керівних орґанах комсомолу України". Вслід за цим викрили „знахабнілих ворогів" в українських радіостаціях. „Ворожа облога" виявилася також навіть у редакції офіційного орґану компартії України — „Комуніст", і в редакції київської „Пролєтарської Правди". Зачалися нові звільнення й арештування.

Під удар Москви попав **Хатаєвич** (щойно недавно призначений секретарем ЦК КПУ і членом політбюра). Його слідами пішов і **Попов**, що також займав пост секретаря ЦК і члена політбюра. З їх ліквідацією — були розгромлені секретаріят і політбюро компартії України. З попереднього складу цих керівних орґанів залишився один Косіор. Вслід за цим був проголошений „ворогом народу" кандидат на члена політбюра й шеф Донбасвугілля **Саркісов.** А в серпні за „зраду батьківщини" зліквідували й головних керівників Комсомолу України: секретаря ЦК **Андріїва, Лукяніва, Салтаніва, Файберґа і Бубекіна.**

В серпні ж кінчив самогубством, „заплутавшись у антисовєтських звязках", премієр-міністер совєтської України — **Любченко...** На його місце призначили нікому невідомого Бондаренка... А вже 7. листопада ц. р. арештували теж і **Бондаренка** та відставили його до Москви. Його обвинувачують у „зрадницькім звязку з українськими сепаратистами та з протисовєтським центром у Берліні". Крім нього арештували **Кудрявцева** — другого секретаря компартії України, Гикала, першого секретаря компартії і його заступників **Полонського** та **Осипова.**

В останньому часі окремий трибунал у Донбасі засудив на розстріл б. директора вуглевого тресту **Володарського,** головного інженера та його заступника, двох інженерів і двох механіків, усіх за приналежність до „банди саботажистів".

В часописі „Комсомолець України" в кількох числах містили статтю „Боротьба партії з буржуазними націоналістами". Автор вважав за відповідне найбільше місця присвятити цитуванню закидів „боротьбістів" про совєтські влади на Україні із 1918 - 1919 роках. Наводив автор ці закиди отак:

„Боротьбісти брехали, що буцімто"... За кожним таким „буцімто" слідували довжезні закиди проти большевицької влади. Московська „Правда" пише, що власне ціла стаття в „Комсомольці України" тільки буцімто була спрямована проти „контрреволюціонерів", а насправжки мала за ціль в умовинах совєтського пресового життя — обзнакомити хитро своїх читачів із усім, що „боротьбісти" підносили проти большевиків. „Правда" називає цей спосіб — новим засобом як не безпосередньо шкодити большевицькій державі — то допомагати ворогам навіть на сторінках большевицької преси.

В останньому часі по всіх великих містах СССР виарештували епископів. Закидають їм шпигунську діяльність у користь Японії і Німеччини, приготування саботажів і атентатів „на вождів совєтської влади".

В тому ж часі арештували архиепископів і кількох епископів в УССР. Їх обвинувачують в тому: „орґанізували духовну орґанізацію з фашистівською програмою, що змагає до збудування незалежної України"...

В УССР арештували **Володимира Затонського,** народнього комісаря освіти від 1932. року, найвірнішого прислужника Москви на Сх. Українських Землях. Причина арештування покищо невідома.

ЧЕЧЕНО — ІНГУШСЬКА АССР. — Тут за „буржуазний націоналізм" усунені президент республіки **Горчханов,** секретар обласного комітету **Вахаєв** і керівник пропаґанди **Окуєв.**

ПІДЧАС ВИБОРІВ у СССР.

— Чому досі нема тих 10.000 виборчих карток, що ви мали вислати до нас?

— Якто? Ще місяць тому вислали вам!

— Так, але то були для виборців. А де ті, що їх треба буде вложити до урни?

ДО УЧАСНИКІВ!

1. „Зїзду народів", що відбувся в листопаді 1905 р. в Петрограді.

2. „Зїзду національностей", що відбувся у вересні 1917 р. у Києві. Просимо прислати до „Геть з большевизмом" усе, що лишилося в памяті із цих двох історичних подій.

Редакція

ЧЕРЕЗ РОЗВАЛ МОСКОВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ДО САМОСТІЙНОСТИ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ, ЦЕ ЗАВДАННЯ, ЩО ПЕРЕХОДИТЬ СИЛИ НЕ ТО ОДИНИЦЬ ЧИ ҐРУП, АЛЕ Й ОДНОГО НАРОДУ. В ЦІЙ СПРАВІ ВЖЕ СЬОГОДНІ МУСЯТЬ БУТИ В РІВНІЙ МІРІ ЗАІНТЕРЕСОВАНІ ВСІ НАРОДИ ПОНЕВОЛЕНІ МОСКОВЩИНОЮ. ЗАКИ ДІЙДЕ ДО РЕВОЛЮЦІЙНОГО СПІВДІЛАННЯ ЦИХ ВСІХ НАРОДІВ НА ПОБОЄВИЩАХ, ДЕ РІШАТИСЬМЕ ЇХНЯ ДОЛЯ І ДОЛЯ МОСКОВСЬКОГО ПАРАЗИТНОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ, ТРЕБА ВПЕРЕД УЗГІДНИТИ ДУМКУ, ТРЕБА НАВЯЗАТИ ДУХОВУ СПІВПРАЦЮ. ХОЧЕМО, ЩОБ НАШ ОРҐАН НАСТІЛЬКИ-СКІЛЬКИ ЦЕ БУДЕ МОЖЛИВО — СТАВ ОДНИМ З ТИХ ПОМОСТІВ, НА ЯКИХ МИ, УКРАЇНЦІ, БУДЕМО СТРІЧАТИСЬ ІЗ НАШИМИ ПРИРОДНИМИ СОЮЗНИКАМИ, ЩО ЗАМЕШКУЮТЬ ПРОСТОРИ МОСКОВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В ЇЇ ЕВРОПЕЙСЬКІЙ ТА АЗІЙСЬКІЙ ЧАСТИНАХ. В ТІЙ ЦІЛІ ЗАПРОШУЄМО ПРЕДСТАВНИКІВ САМОСТІЙНИЦЬКОЇ ДУМКИ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ МОСКОВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ДО СПІВПРАЦІ З НАМИ НА СТОРІНКАХ „ГЕТЬ З БОЛЬШЕВИЗМОМ“. ВМІРУ ТОГО, ЯК БІЛЬШАТИМЕ ЧИСЛО НАШИХ СПІВРОБІТНИКІВ, БУДУТЬ УВЕДЕНІ В НАШОМУ ЖУРНАЛІ ОКРЕМІ СТОРІНКИ ДЛЯ ТИХ, ЩО ЗАБИРАТИМУТЬ ГОЛОС У СВОЇХ РІДНИХ МОВАХ.

РЕДАКЦІЯ.

„ГЕТЬ З БОЛЬШЕВИЗМОМ“ ЛЬВІВ, УЛ. ГРОДЗІЦКИХ 1. III. п.
„HET' Z BOLSZEWYZMOM“ LWÓW, ULICA GRODZICKICH 1. III.
НАЛЕЖИТІСТЬ ПОЧТ. ОПЛ. ГОТІВКОЮ — NALEŻ. POCZT. OPŁACONO GOTÓWKĄ.

РЕДАГУЄ ІНІЦІЯТИВНА КОЛЕГІЯ.
НАЧ. РЕДАКТОР: ІВАН МІТРІНГА
ВИДАЄ: ВОЛОДИМИР КУНАНЕЦЬ.
ЗА РЕДАК. ВІДПОВІДАЄ В. СИДОРАК
ДРУК. „СЛОВО“, ЛЬВІВ, ЧАЦЬКОГО 6

УМОВИНИ ПЕРЕДПЛАТИ:

на кращому папері:	річна 7 зол.	піврічно 4 зол.
на цьому папері:	річна 4 зол.	піврічна 2·50 „

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА В ПРОДАЖІ 80 ҐР.